

Nederlands Vrijetijdsonderzoek 2022/2023

Rapport I&O Research

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/030

Datum

Herziene editie juli 2024

Opdrachtgever

NBTC

Auteurs

Ralf ten Hove
Carmen de Krosse

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

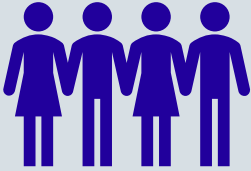

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
Leeswijzer	6
2 Participatiegraad en vrijetijdsfrequentie	7
Participatie topactiviteiten	7
Participatie naar achtergrondkenmerken	7
Vrijetijdsfrequentie naar cluster	8
Frequentie naar achtergrondkenmerken	9
3 Totale markt van vrijetijdsactiviteiten	10
Clusteromvang	10
Sterke clusters per provincie	11
Activiteiten t.o.v. 2018	12
4 Gezelschap, weekdag en tijdsbesteding	13
Gezelschap	13
Dag van de week	13
Duur van activiteiten	14
5 Locatie en vervoer	15
Locatie van activiteiten	15
Vervoermiddelen en afstand	18
6 Profiel	20
Leeftijd	20
Provincie	20
Opleidingsniveau	21
Leefstijlen	21
7 Bestedingen	22
Bestedingen per cluster	22
Gemiddelde besteding per activiteit	23
Bestedingen naar achtergrondkenmerken	24
Vaste uitgaven	26
8 Uitgelichte activiteiten per provincie	27
Bijlagen	28
A.1 Methodologie	28
A.2 Toelichting leefstijlen	30
A.3 Vragenlijst	32
A.4 Clusters	50

Samenvatting

In totaal hebben 14,3 miljoen Nederlanders (van 18 jaar of ouder) tenminste één vrijetijdsactiviteit buitenshuis van meer dan een uur ondernomen (in verreweg de meeste gevallen gaat het om (veel) meer dan één vrijetijdsactiviteit)

In totaal zijn er door de Nederlandse bevolking 2,5 miljard vrijetijdsactiviteiten ondernomen in november 2022 tot november 2023

Top 3 meest omvangrijke clusters*

(o.b.v. het aantal ondernomen vrijetijdsactiviteiten in Nederland)

* zie bijlage voor een overzicht van activiteiten per cluster

Gemiddeld besteden Nederlanders €25 per activiteit per persoon

Economische waarde

Bestedingen direct verbonden aan de activiteiten

€ 63,4 mld.

Top 10 activiteiten

(o.b.v. het aantal ondernomen vrijetijdsactiviteiten in Nederland)

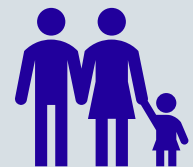
1. Wandeling (34%)
2. Fietstocht (10%)
3. Uit eten (9%)
4. Bezoek bar/café/terras (8%)
5. Ontsp./recr. in openbare ruimte (7%)
6. Winkelen voor plezier (6%)
7. Bezoek markt (3%)
8. Joggen / hardlopen (3%)
9. Toertocht met auto (2%)
10. Zwemmen (2%)

91% van de activiteiten wordt ondernomen in de eigen provincie en 9% als bezoeker in een andere provincie

Leefstijlen

De meeste vrijetijdsactiviteiten in Nederland worden ondernomen door Rustzoekers (25%) en Stijlzoekers (16%). In Friesland het meest door Rustzoekers (34%). Noord-Holland en Utrecht kennen de meeste Stijlzoekers (19%)

Opvallend binnen de leeftijdsgroepen: Binnen het cluster Bezoek attractie zijn jongeren (18 t/m 39 jaar) relatief sterk vertegenwoordigd. Binnen het cluster Wellness zijn 40 tot 64-jarigen sterk vertegenwoordigd

1 Inleiding

Het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) is de destiniatiemanagement-organisatie van Nederland en heeft met Perspectief 2030 – de nieuwe visie op bestemming Nederland – de beweging ingezet van bestemmingsmarketing naar bestemmingsmanagement. In opdracht van het NBTC is een nieuw onderzoek uitgevoerd naar het vrijetijdsgedrag van Nederlanders: het Nederlandse Vrijetijdsonderzoek. Hiermee is het onderzoek een opvolger van het ContinuVrijetijdsonderzoek (CVTO). Het Nederlandse Vrijetijdsonderzoek geeft inzicht in de uithuizige vrijetijdsmarkt waarmee provincies beleidsprogramma's en marketingactiviteiten kunnen opstellen, monitoren en evalueren. De uithuizige vrijetijdsmarkt wordt als volgt gedefinieerd:

‘Alle (dag)recreatieve activiteiten die worden ondernomen buiten de eigen woning in Nederland met een minimale duur van één uur (inclusief eventuele reistijd)’

Het gaat hierbij om activiteiten ondernomen vanuit de eigen woning, activiteiten tijdens een vakantie in Nederland zijn niet meegenomen. Ook vrijetijdsactiviteiten in het buitenland vallen hiermee buiten de scope van dit onderzoek.

Van CVTO naar NVTO

Het CVTO voorzag tot en met 2018 in de databehoeftte over het vrijetijdsgedrag van de Nederlanders. Bij de laatste CVTO's was de doelgroep inwoners van Nederland van 0 jaar en ouder. Er werden 81 activiteiten in kaart gebracht.

In het NVTO verlegt NBTC de focus naar 37 activiteiten, die met toeristisch/recreatief beleid te beïnvloeden zijn of onder die verantwoordelijkheid, in dat domein vallen. De activiteiten zijn ondergebracht in negen clusters (zie bijlage). Doelgroep van het onderzoek zijn inwoners van Nederland van 18 jaar en ouder. Alle 12 Nederlandse provincies doen mee aan het onderzoek.

Het type en aantal activiteiten en de indeling van de clusters zijn gewijzigd ten opzichte van het CVTO. De mogelijkheden met betrekking tot een vergelijking met voorgaande jaren is dus beperkt.

De dataverzameling voor dit onderzoek heeft plaatsgevonden van begin november 2022 tot begin november 2023. Op basis van de resultaten zijn 12 provinciale factsheets, een landelijk rapport en een interactief dashboard opgesteld. De factsheets rapporteren op provincieniveau, waarbij figuren veelal zijn uitgesplitst naar clusters en activiteiten. In dit landelijke rapport is voornamelijk gerapporteerd op clusterniveau. Daar waar uitspraken gedaan worden over de provincies geldt dat hierbij de provincie de bestemming is van de vrijetijdsactiviteit, tenzij anders vermeld wordt. Voor een uitsplitsing van de resultaten naar activiteiten kan gebruik worden gemaakt van het dashboard.

Leeswijzer

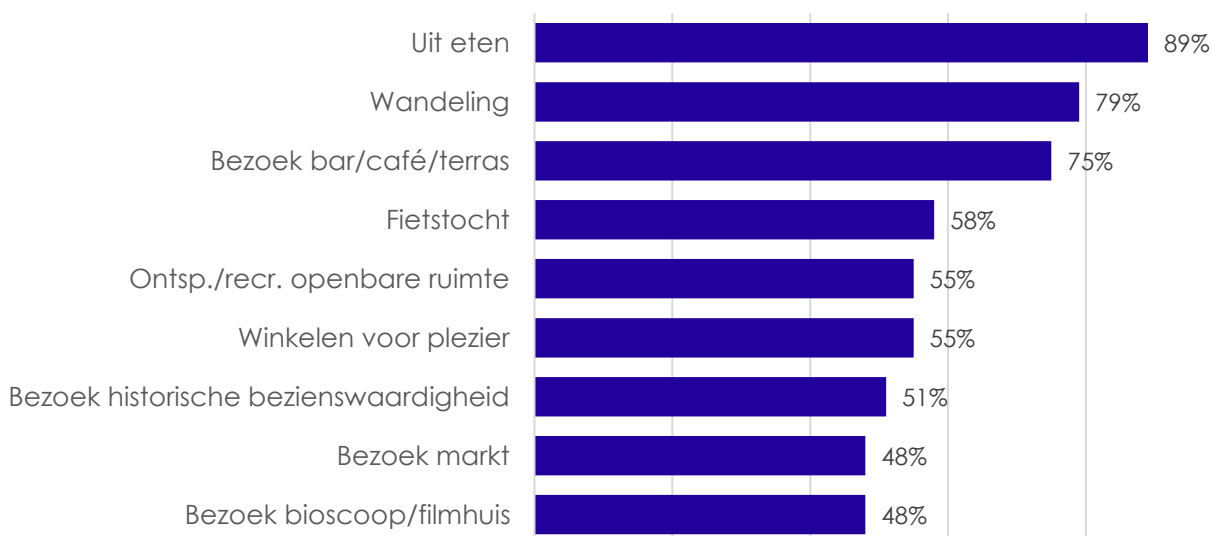
Hoofdstuk 2 gaat in op de participatiegraad en vrijetijdsfrequentie van Nederlanders. Hoofdstuk 3 rapporteert over de totale markt van vrijetijdsactiviteiten en de sterke clusters per provincie. Ook worden enkele activiteiten vergeleken met 2018. In hoofdstuk 4 rapporteren we over het gezelschap bij activiteiten, op welke dagen van de week activiteiten ondernomen worden en de duur ervan. In hoofdstuk 5 komen de locatie van activiteiten en de reis er naartoe aan bod. In hoofdstuk 6 schetsen we het profiel van vrijetijdsbestedend Nederland. Vervolgens gaat hoofdstuk 7 in op de bestedingen direct gerelateerd aan de activiteiten. Hoofdstuk 8 sluit af met voor iedere provincie de activiteit die daar vaker dan gemiddeld in Nederland wordt ondernomen. In de bijlagen staan de methodologie, een toelichting op de leefstijlen, de vragenlijst en een overzicht van de activiteiten per cluster.

2 Participatiegraad en vrijetijdsfrequentie

Participatie topactiviteiten

De participatiegraad geeft het percentage van de Nederlandse bevolking aan, dat in een bepaalde periode minimaal één vrijetijdsactiviteit heeft ondernomen buitenshuis. In totaal heeft ruim 98,5 procent van de Nederlanders minimaal één activiteit ondernomen. Dit was 98,7 procent in 2018. Figuur 2.1 laat de activiteiten zien met de hoogste participatiegraden. Bovenaan staat de activiteit uit eten. Deze activiteit is door negen op de tien Nederlanders minimaal één keer ondernomen. Acht op de tien Nederlanders hebben een wandeling gemaakt en drie kwart bezocht een bar, café of terras.

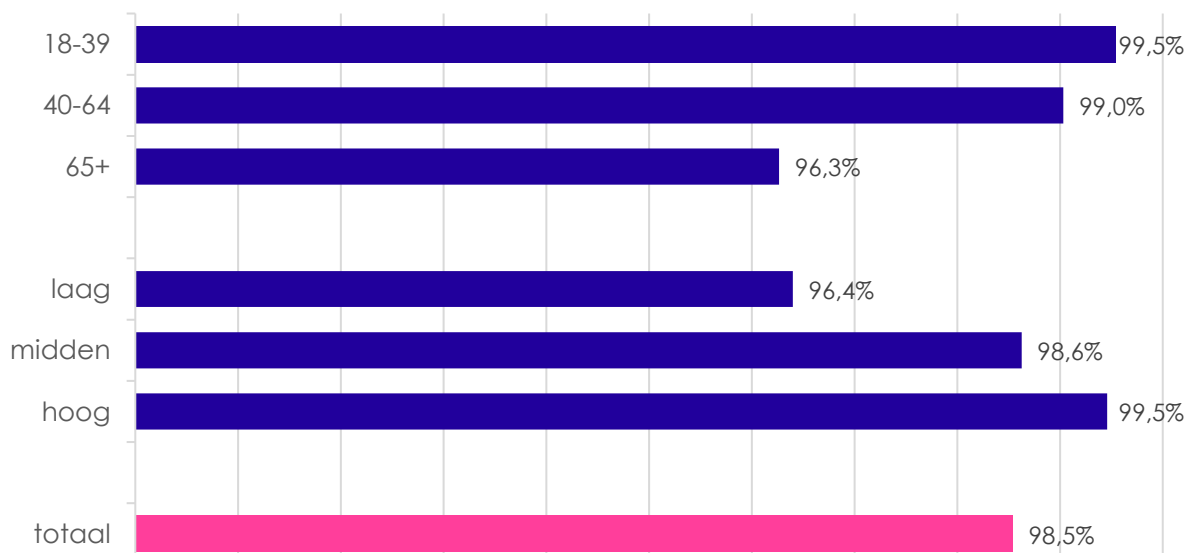
Figuur 2.1 Activiteiten met de hoogste participatiegraad

Participatie naar achtergrondkenmerken

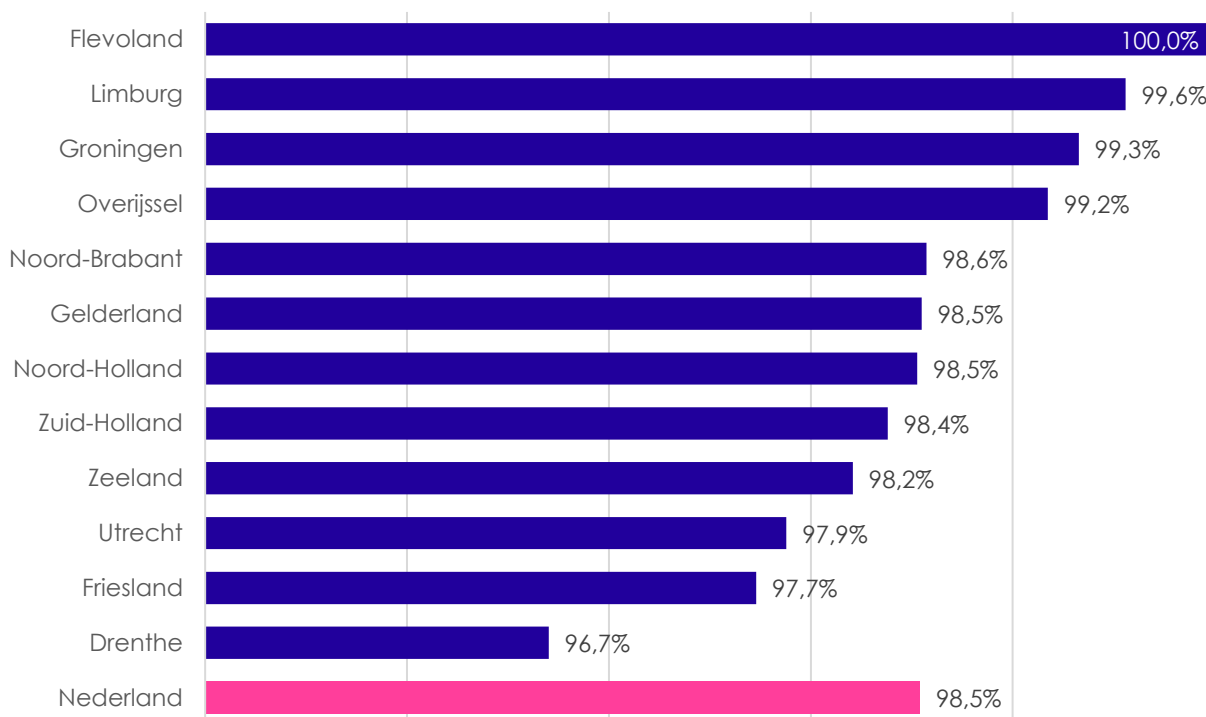
Figuur 2.2 toont de participatiegraad naar leeftijd en opleiding. Bijna alle 18 tot 39-jarigen en 40 tot 64-jarigen ondernamen minimaal één activiteit buitenshuis. De participatiegraad van 65-plussers ligt relatief een stuk lager. Ook hebben relatief meer hogeropgeleiden een activiteit ondernomen vergeleken met middelbaar- en lageropgeleiden.

Figuur 2.2 Participatiegraad naar leeftijd en opleiding

De participatiegraad in de provincies Flevoland, Limburg, Groningen, Overijssel en Noord-Brabant is bovengemiddeld.

Figuur 2.3 Participatiegraad per provincie

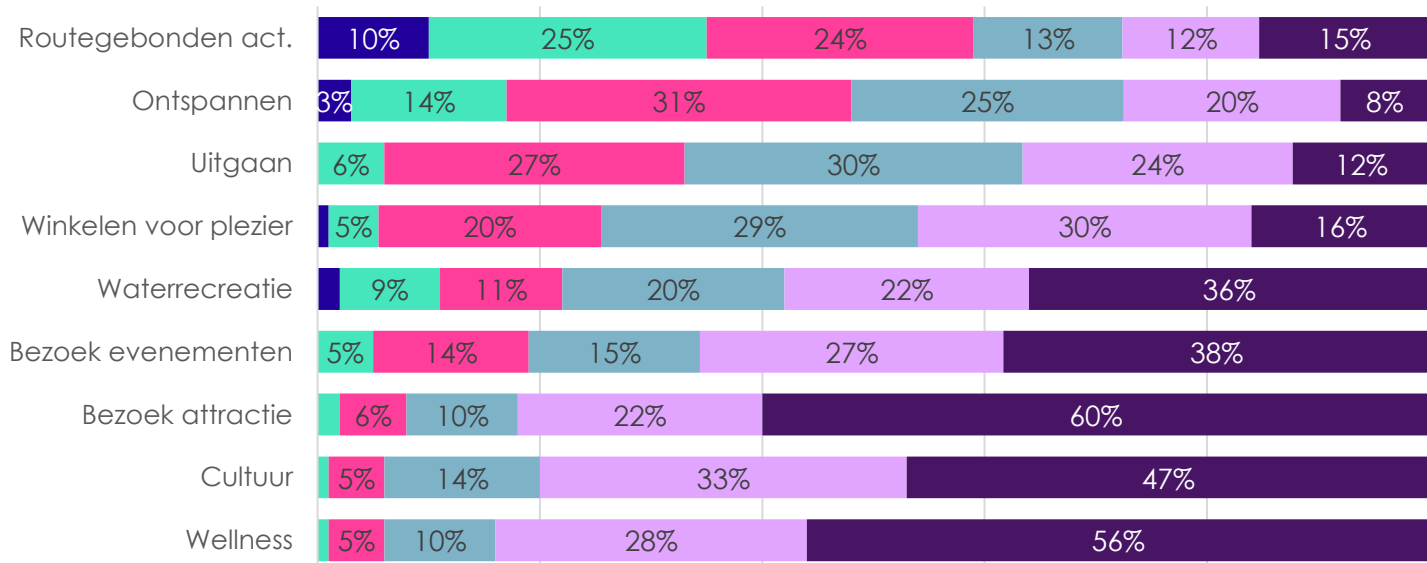

* Voor Flevoland zijn er geen respondenten die geen activiteit hebben ondernomen. Onder het totaal inwoners in Flevoland zullen die er wel zijn. De betrouwbaarheidsmarge voor deze provinciale percentages is 1,5 procent.

Vrijtijdsfrequentie naar cluster

Figuur 2.4 geeft weer hoe vaak Nederlanders activiteiten binnen de clusters ondernamen. Routegebonden activiteiten onderneemt men het vaakst. Ongeveer een derde onderneemt deze activiteiten een keer per week of vaker. Bezoeken aan attracties en wellnessactiviteiten worden minder frequent ondernomen, namelijk door zes op de tien Nederlanders 1 tot 2 keer per jaar.

Figuur 2.4 Vrijtijdsfrequentie per cluster

■ 4 keer p.w. of vaker ■ 1 tot 3 keer p.w. ■ 1 tot 3 keer p.m. ■ 6 tot 11 keer p.j. ■ 3 tot 5 keer p.j. ■ 1 tot 2 keer p.j.

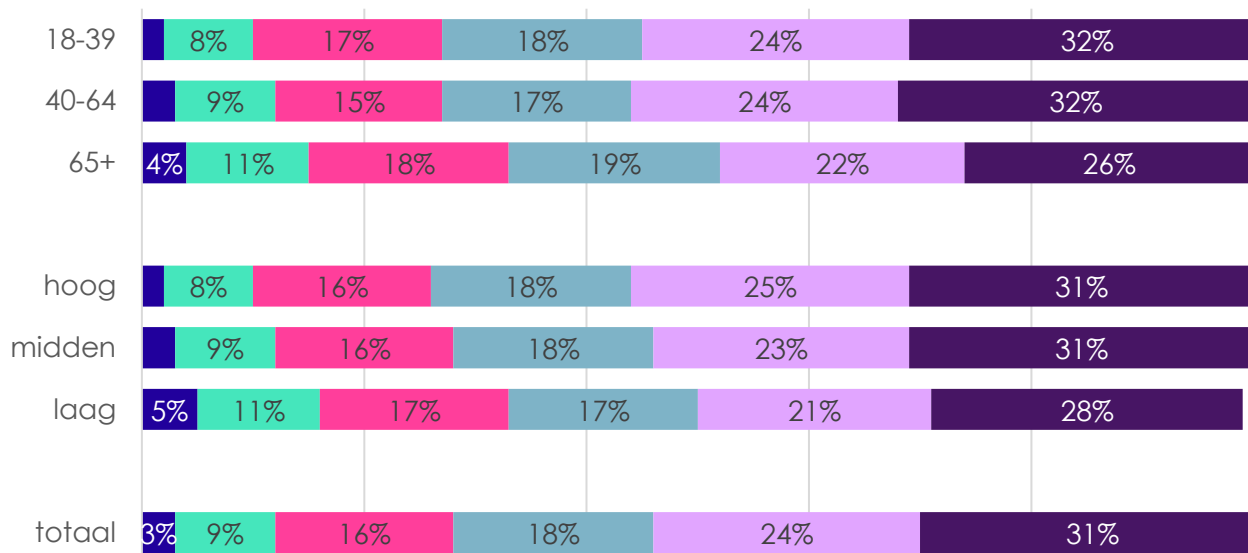

Frequentie naar achtergrondkenmerken

65-plussers hebben relatief de hoogste vrijetijdsfrequentie. Vijftien procent van de activiteiten ondernemen zij een keer per week of vaker. Dit is ook het geval voor lageropgeleiden. Hoewel deze groepen dus een lagere participatiegraad kennen, is hun vrijetijdsfrequentie hoger.

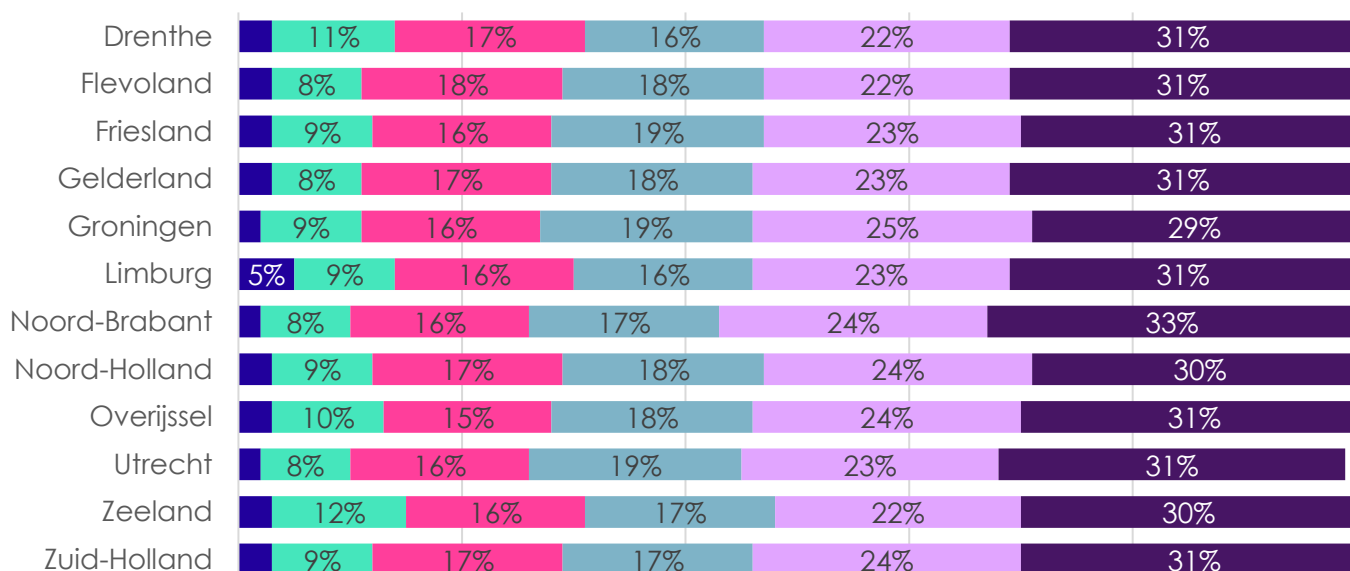
Figuur 2.5 Vrijetijdsfrequentie naar leeftijd en opleiding

■ 4 keer p.w. of vaker ■ 1 tot 3 keer p.w. ■ 1 tot 3 keer p.m. ■ 6 tot 11 keer p.j. ■ 3 tot 5 keer p.j. ■ 1 tot 2 keer p.j.

Vijf procent van de activiteiten ondernomen door inwoners van Limburg worden vier keer per week of vaker ondernomen. Dit is hoger dan in andere provincies. In Limburg worden dus relatief veel activiteiten vaak ondernomen. Inwoners van Noord-Brabant ondernemen relatief meer activiteiten één tot twee keer per jaar vergeleken met andere provincies.

Figuur 2.6 Vrijetijdsfrequentie per provincie

■ 4 keer p.w. of vaker ■ 1 tot 3 keer p.w. ■ 1 tot 3 keer p.m. ■ 6 tot 11 keer p.j. ■ 3 tot 5 keer p.j. ■ 1 tot 2 keer p.j.

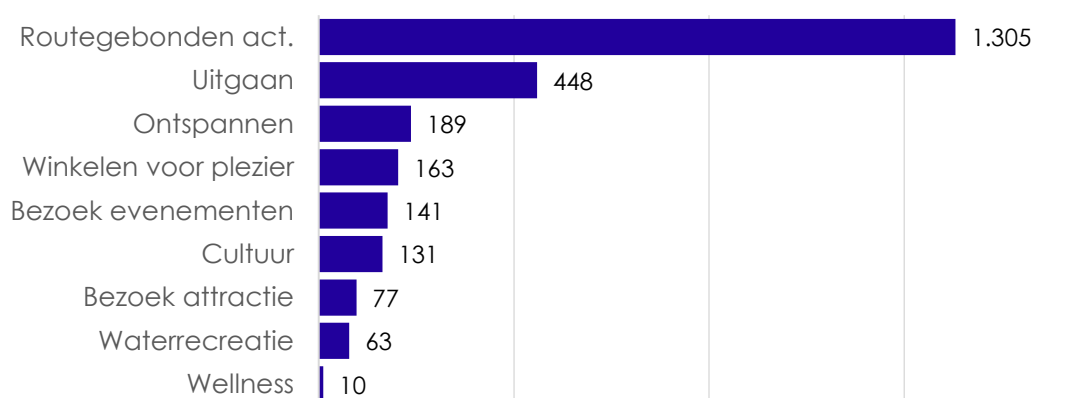
3 Totale markt van vrijetijdsactiviteiten

Dit hoofdstuk rapporteert het aantal ondernomen activiteiten per activiteit en per cluster. In bijlage A.3 staat een overzicht van alle activiteiten en de clusters waar deze onder vallen.

Clusteromvang

In totaal ondernam de Nederlandse bevolking 2,5 miljard vrijetijdsactiviteiten tussen november 2022 en november 2023 in Nederland. Er zijn ruim 1,3 miljard activiteiten ondernomen in het cluster Routegebonden activiteiten. Dit is bijna drie keer zo veel als in het op een na grootste cluster Uitgaan (448 miljoen activiteiten). Wellnessactiviteiten worden met 10 miljoen activiteiten het minst ondernomen.

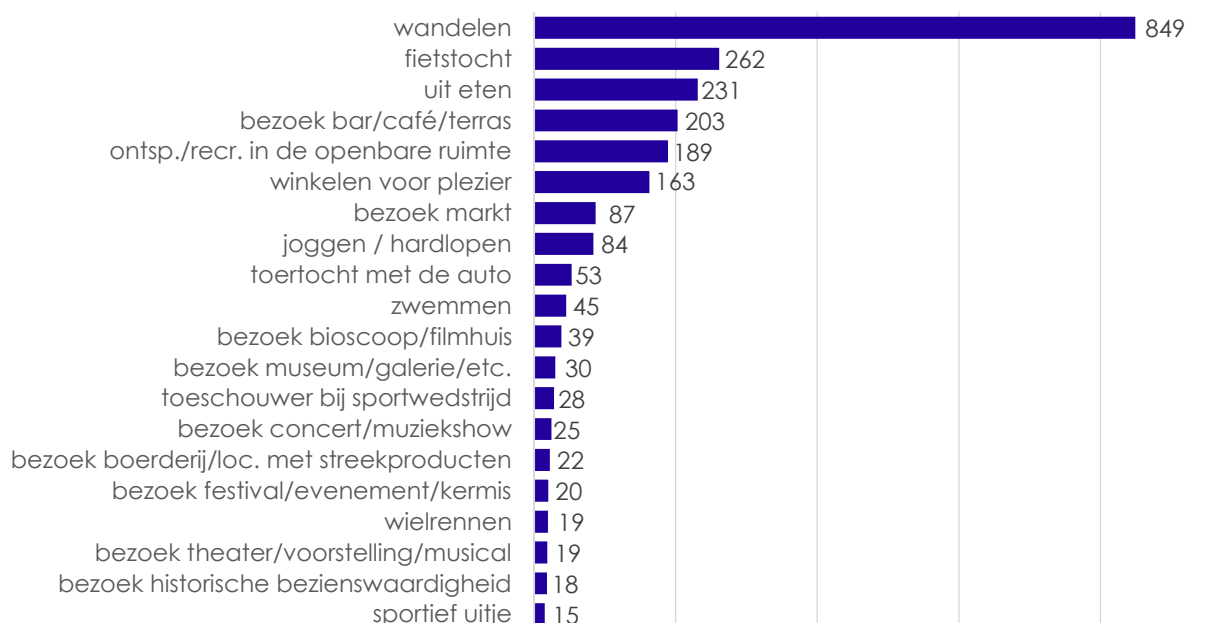
Figuur 3.1 Aantal activiteiten per cluster (x miljoen)

Top 20 activiteiten

Wandelen is veruit de meest ondernomen activiteit in Nederland. Er zijn 84,9 miljoen wandelingen gemaakt tussen november 2022 en november 2023. Daarna volgen de fietstocht (262 miljoen keer) en uit eten (231 miljoen keer). De twee clusters die een enkele activiteit omvatten, Ontspannen en Winkelen voor plezier, staan ook beide in de top tien met respectievelijk 189 miljoen en 163 miljoen activiteiten.

Figuur 3.2 Top 20 meest ondernomen activiteiten (x miljoen)

Sterke clusters per provincie

Tabel 3.1 toont het aandeel aan ondernomen activiteiten in de 12 provincies met daarbij de clusters met een relatief groot aandeel. Zo heeft de bestemming Drenthe een aandeel van drie procent binnen de markt van uithuizige vrijetijdsactiviteiten. Wellness is bovengemiddeld in trek in Drenthe, binnen dit cluster heeft de bestemming Drenthe een aandeel van vijf procent. Noord-Holland heeft een aandeel van 17 procent, met cultuur als sterk cluster (23%). In Groningen zijn er geen clusters die bovengemiddeld in trek zijn.

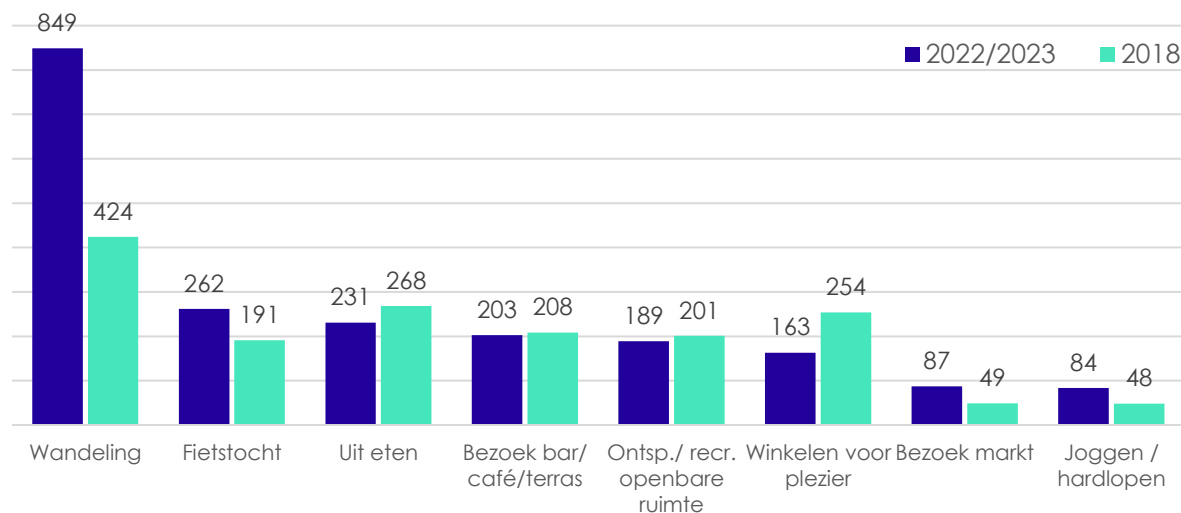
Tabel 3.1 Sterke clusters per provincie

Provincie	%	Provincie	%	Provincie	%
Drenthe	3%	Groningen	4%	Utrecht	8%
- Wellness	5%	Limburg	7%	- Wellness	10%
Flevoland	2%	- Wellness	8%	- Bezoek attractie	9%
- Waterrecreatie	3%	Noord-Brabant	15%	- Cultuur	9%
- Bezoek attractie	3%	- Bezoek attractie	18%	- Uitgaan	9%
- Winkelen voor plezier	3%	- Uitgaan	17%	Zeeland	2%
Friesland	4%	Noord-Holland	17%	- Routegebonden act.	3%
- Waterrecreatie	5%	- Cultuur	23%	- Waterrecreatie	3%
Gelderland	12%	- Waterrecreatie	18%	Zuid-Holland	20%
- Wellness	18%	- Ontspannen	18%	- Cultuur	22%
- Routegebonden act.	13%	- Uitgaan	18%	- Winkelen voor plezier	22%
		Overijssel	7%	- Bezoek evenementen	21%
		- Bezoek evenementen	8%		

Activiteiten t.o.v. 2018

In figuur 3.3 wordt van een aantal activiteiten de omvang in 2018 vergeleken met 2022/2023.¹ Het aantal wandelingen nam sterk toe ten opzichte van 2018; van 424 naar 849 miljoen activiteiten. Winkelen voor plezier nam het meest af, van 254 miljoen activiteiten in 2018 naar 163 miljoen in 2022/2023.

Figuur 3.3 Ondernomen activiteiten 2022/2023 t.o.v. 2018 (x miljoen)

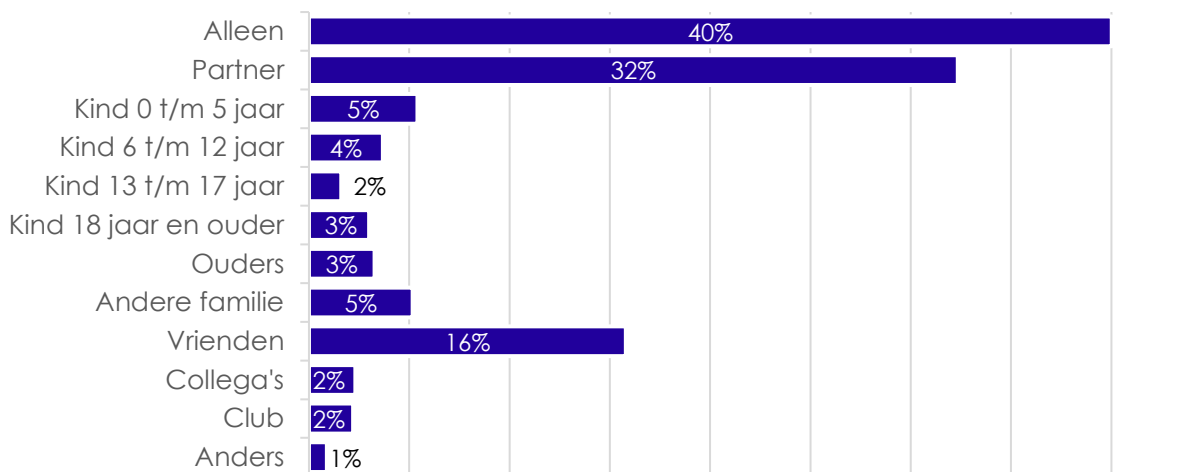
¹ In 2022/2023 zijn er aanpassingen gedaan in de activiteiten en clusters (bv. activiteiten toegevoegd, verwijderd, samengevoegd) ten opzichte van 2018. Enkel de activiteiten met eenzelfde benaming en definitie in beide onderzoeken zijn opgenomen in figuur 3.3.

4 Gezelschap, weekdag en tijdsbesteding

Gezelschap

Vier op de tien activiteiten ondernemen Nederlanders alleen. Bij ongeveer een derde van de activiteiten bestaat het gezelschap (onder andere) uit de partner. Verder ondernam men 16 procent van de activiteiten met vrienden.

Figuur 4.1 Gezelschap bij activiteiten

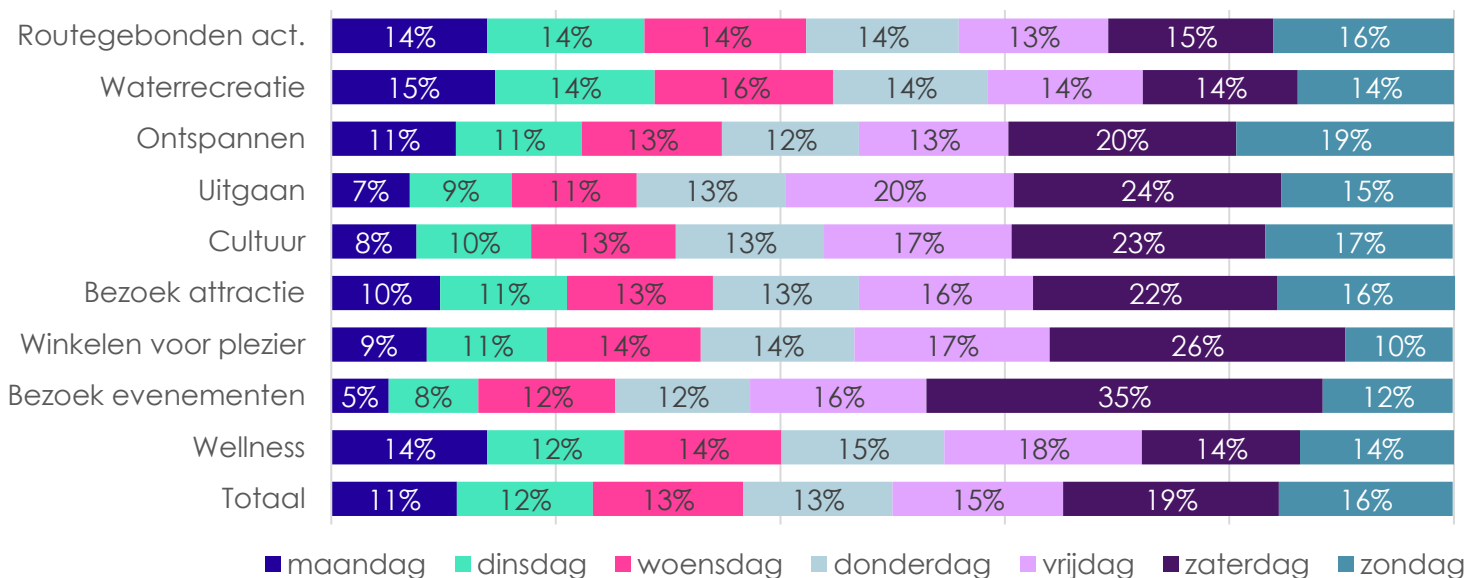

Bij ruim de helft (56%) van de activiteiten in het cluster Routegebonden activiteiten is geen gezelschap aanwezig. Activiteiten in het cluster Uitgaan worden bijna altijd in gezelschap ondernomen (94%), met name met partner (44%) en/of vrienden (38%).

Dag van de week

Een derde van de activiteiten wordt ondernomen in het weekend en daarbinnen iets vaker op zaterdag dan op zondag. Daarnaast worden activiteiten iets minder vaak ondernomen op maandag of dinsdag vergeleken met de overige doordeweekse dagen. De clusters Routegebonden activiteiten, Waterrecreatie en Ontspannen kennen een redelijk gelijke verdeling over de dagen van de week. Activiteiten in de clusters Bezoek evenementen, Winkelen voor plezier en Uitgaan worden relatief vaak ondernomen op zaterdag.

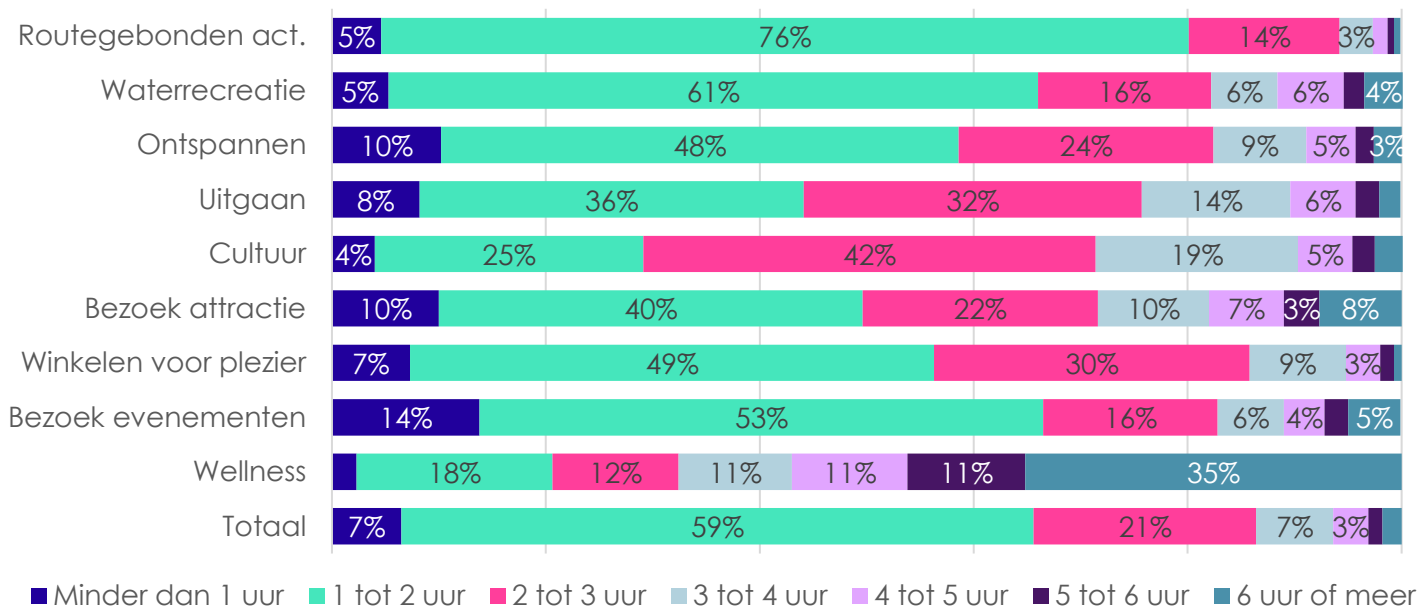
Figuur 4.2 Weekdag waarop activiteiten worden ondernomen per cluster

Duur van activiteiten

Zes op de tien activiteiten duren 1 tot 2 uur en een op de vijf activiteiten onderneemt men 2 tot 3 uur. Minder dan een op de tien activiteiten duren korter dan een uur.² Drie kwart van de routegebonden activiteiten hebben een duur van 1 tot 2 uur. Aan culturele activiteiten spendeert men vaak 2 tot 3 uur (42%). Wellnessactiviteiten duren vaak het langst, daarvan duurt namelijk ruim een derde 6 uur of langer.

Figuur 4.3 Duur van activiteiten per cluster

² We vroegen naar activiteiten met een minimale duur van een uur, inclusief reistijd. Ook gecombineerde activiteiten die totaal meer dan een uur duurden konden worden opgegeven. Door de reistijd en gecombineerde activiteiten zijn er activiteiten die op zichzelf minder dan een uur duurde.

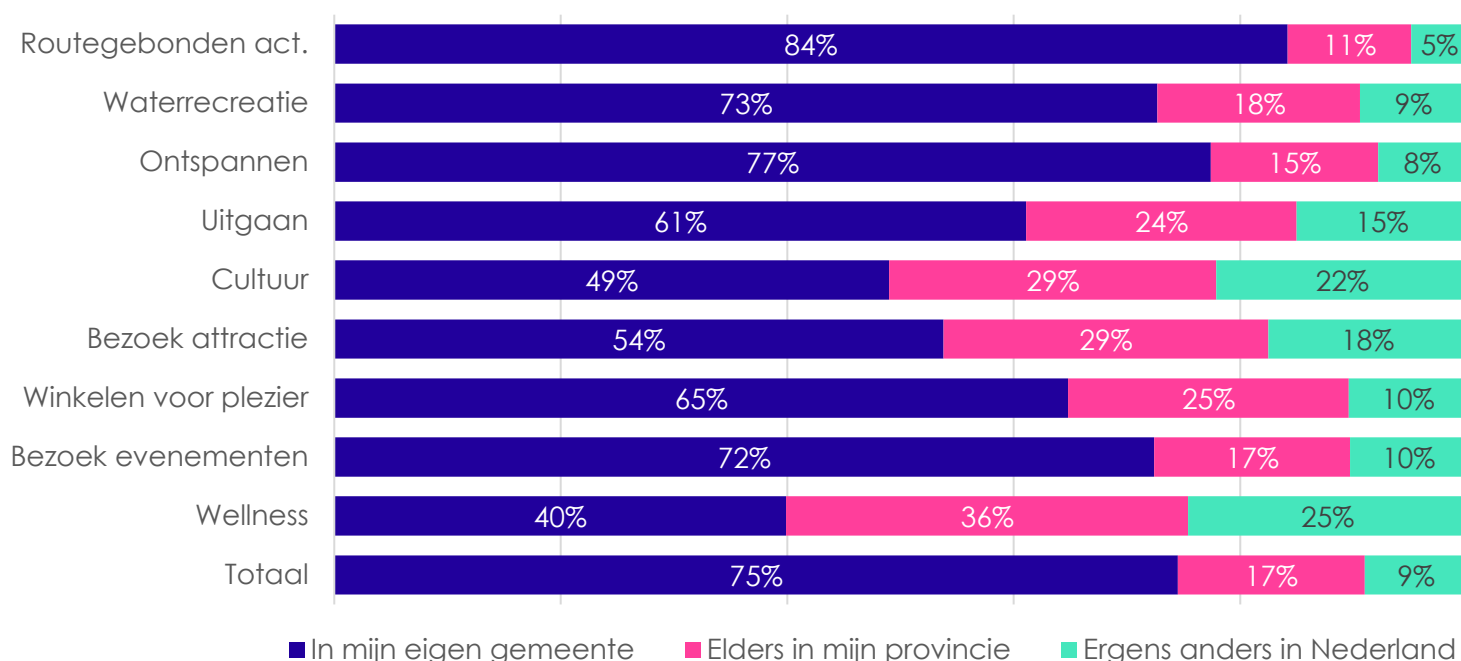
5 Locatie en vervoer

Locatie van activiteiten

Drie kwart van de vrijetijdsactiviteiten ondernemen Nederlanders in eigen gemeente. Voor 17 procent van de activiteiten gaat men naar een andere plaats in de eigen provincie en een op de tien activiteiten wordt buiten de provincie ondernomen. Routegebonden activiteiten worden het meest ondernomen in eigen gemeente (84%). Verder blijft men veel in eigen gemeente voor activiteiten in de clusters Waterrecreatie, Ontspannen en Bezoek evenementen.

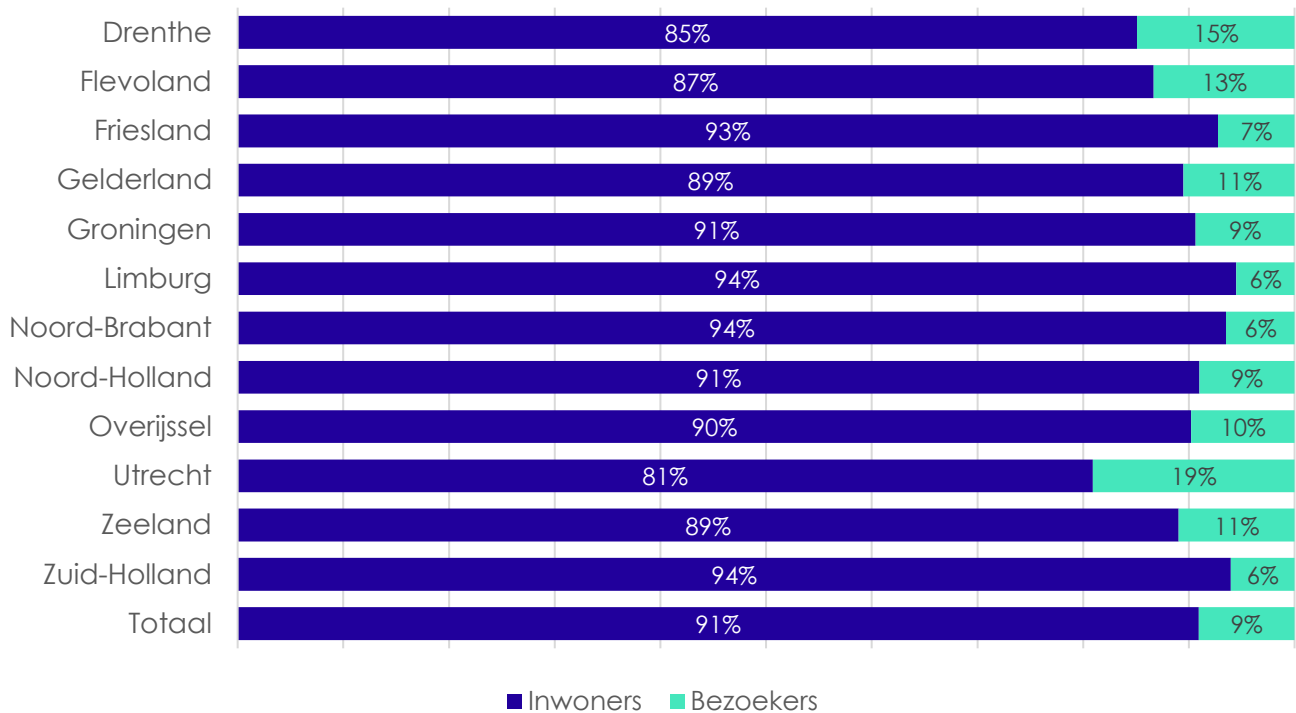
Wellnessbezoekjes onderneemt men relatief vaak elders in eigen provincie of in andere provincies. Ook voor activiteiten in het cluster Cultuur reist men relatief vaak af naar andere provincies.

Figuur 5.1 Locatie van activiteiten per cluster

Gemiddeld worden negen op de tien activiteiten in een provincie door inwoners ondernomen. Bezoekers ondernemen een op de tien activiteiten. In Limburg en Zuid-Holland wordt 94 procent van de activiteiten ondernomen door inwoners en 6 procent door bezoekers. Utrecht kent het hoogste aandeel activiteiten ondernomen door bezoekers, namelijk 19 procent. Ook in Drenthe (15%) en Flevoland (13%) komen naar verhouding veel bezoekers.

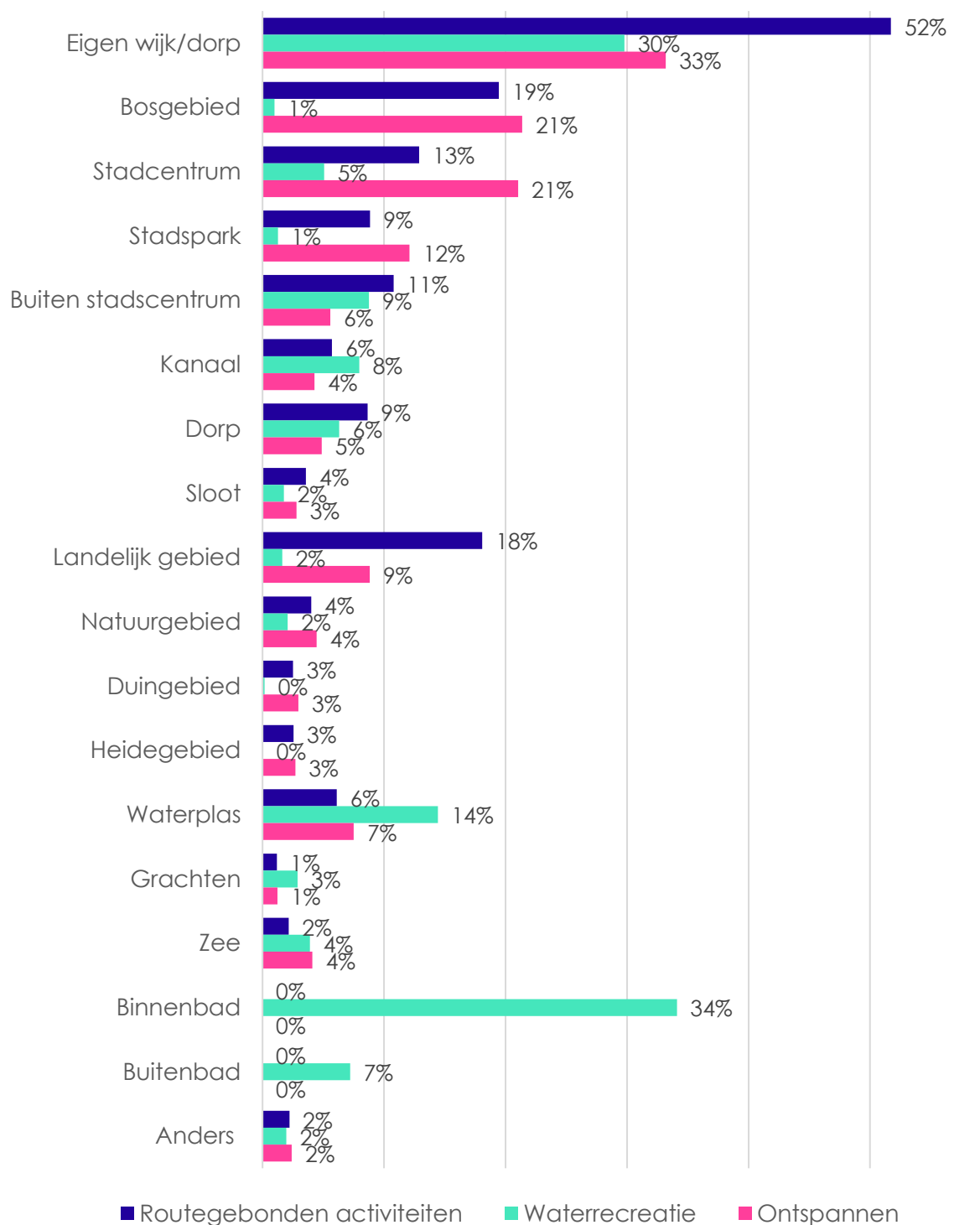
Figuur 5.2 Verhouding van ondernomen activiteiten tussen inwoners en bezoekers per provincie

Routegebonden activiteiten zoals wandelen, fietsen, hardlopen en paardrijden worden het meest ondernomen in eigen wijk of dorp (52%). Twee op de tien van deze activiteiten vinden plaats in een bosgebied of landelijk gebied. Drie op de tien activiteiten in het cluster Waterrecreatie vinden plaats in eigen wijk of dorp. Een derde onderneemt men in een binnenbad, 14 procent bij een waterplas en 7 procent in een buitenbad. Ontspanning vindt vaak plaats in eigen wijk of dorp (33%), in een stadscentrum (21%) of bosgebied (21%).

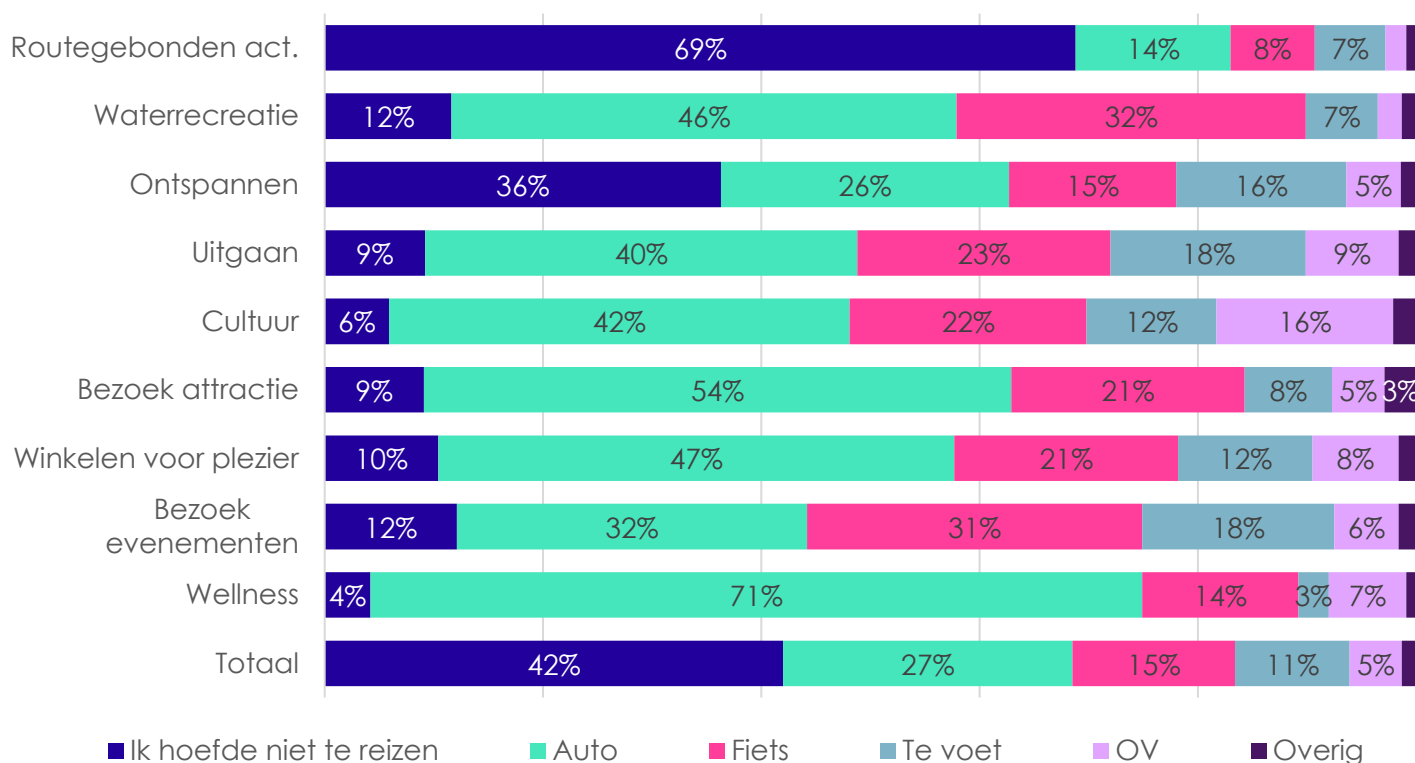
Figuur 5.3 Omgeving van activiteiten voor Routegebonden activiteiten, Waterrecreatie en Ontspannen

Vervoermiddelen en afstand

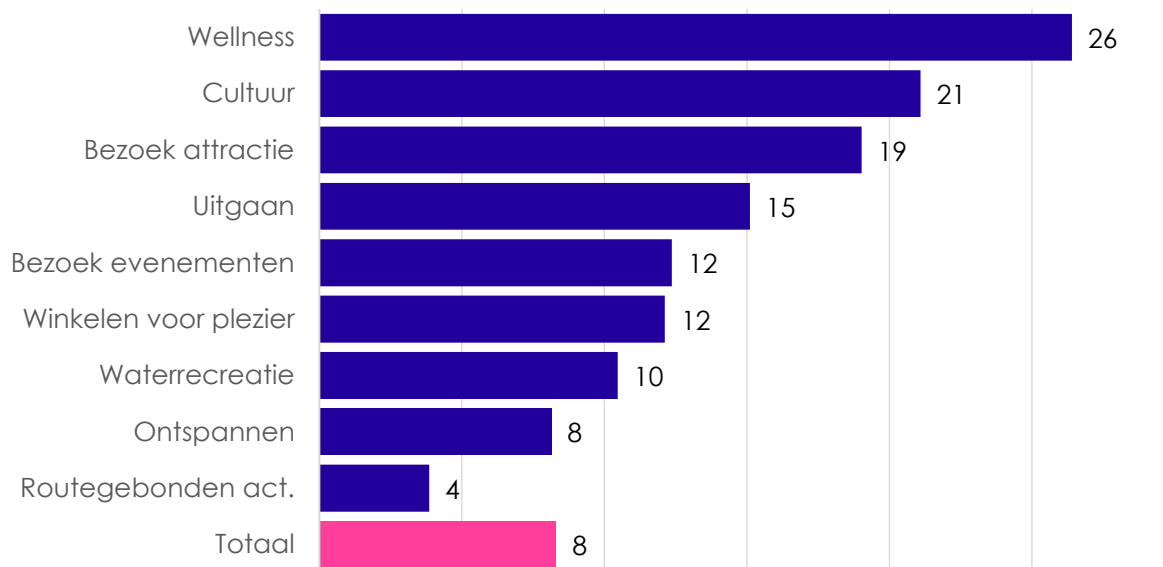
Voor ruim vier op de tien activiteiten hoeft men niet te reizen. Een kwart wordt met de auto bereikt, 15 procent met de fiets en 11 procent te voet. Voor vijf procent van de activiteiten maakt men gebruik van het openbaar vervoer. Het niet hoeven reizen naar een activiteit komt voornamelijk voor bij routegebonden activiteiten (69%). Daarnaast is in het cluster Ontspannen bij een derde van de activiteiten geen vervoer nodig. De auto wordt relatief vaak gebruikt als vervoermiddel naar wellnessactiviteiten (71%) en ook bij meer dan de helft van de bezoeken aan attracties neemt men de auto. Nederlanders pakken relatief vaak de fiets voor waterrecreatie en bij bezoek aan evenementen. Het openbaar vervoer wordt bovengemiddeld vaak gebruikt om culturele activiteiten te ondernemen.

Figuur 5.4 Vervoermiddel naar activiteit per cluster

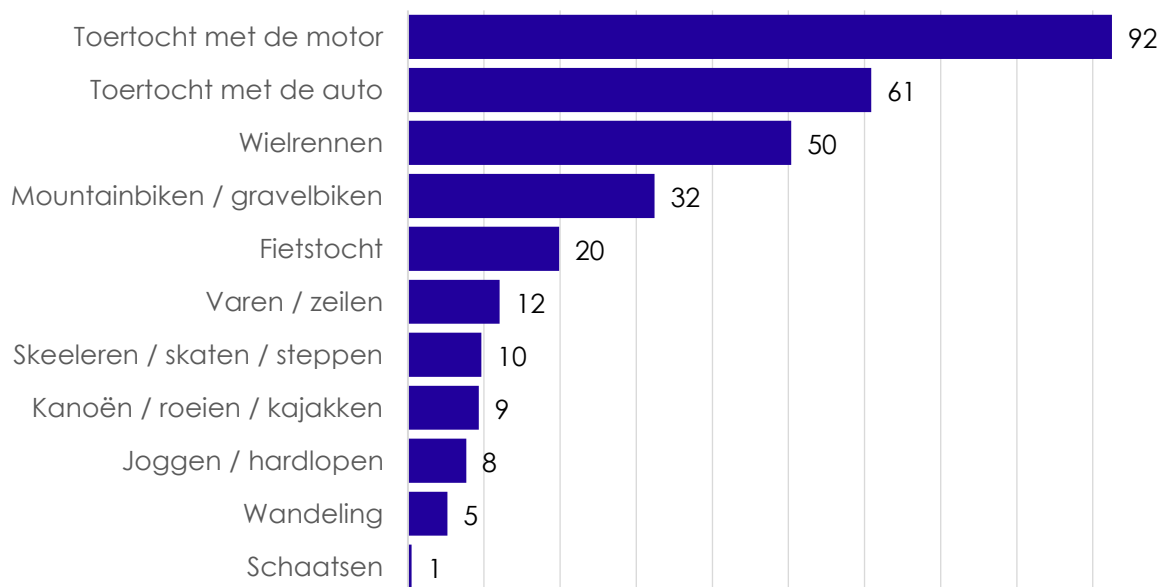
Gemiddeld reizen Nederlanders 8 kilometer naar een vrijetijdsactiviteit. Voor wellnessactiviteiten legt men gemiddeld de grootste afstand af, namelijk 26 kilometer. Hierna volgen de clusters Cultuur (21 km) en Bezoek attractie (19 km). Bij de vorige figuur werd toegelicht dat er voor routegebonden en ontspannende activiteiten vaak niet gereisd hoeft te worden. Dit zijn ook de clusters met de laagste gemiddelde reisafstand.

Figuur 5.5 Gemiddelde afstand tot activiteit in kilometers per cluster

Bij veel activiteiten legt men tijdens de activiteit een afstand af. Voor de activiteiten in figuur 5.6 vroegen we aan respondenten hoeveel kilometer zij aflegden tijdens de activiteit. Bij een toertocht met de motor legt men gemiddeld de meeste kilometers af, namelijk 92 kilometer. Daarna volgt de toertocht met de auto (61 km). Wielrennen is de fietsactiviteit waarbij men de grootste afstand aflegt (50 km). Verder wandelen Nederlanders gemiddeld 5 kilometer per activiteit en heeft schaatsen met 1 kilometer de laagste gemiddelde afstand.

Figuur 5.6 Afgelegde afstanden tijdens activiteiten in kilometers

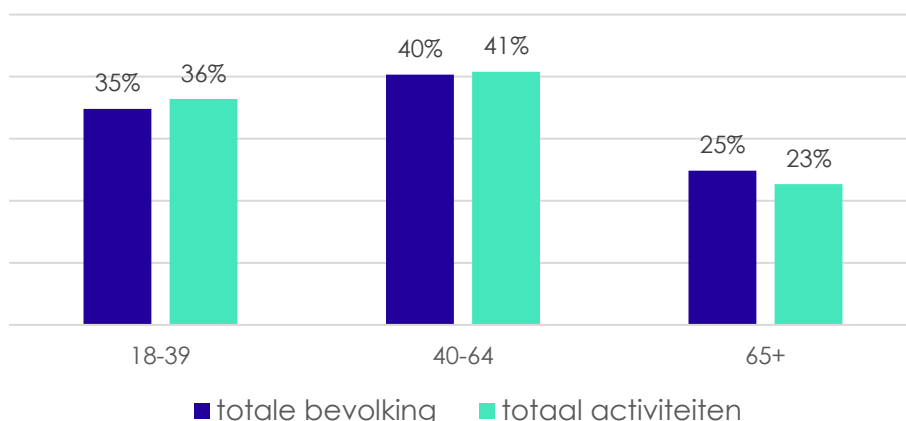
6 Profiel

In dit hoofdstuk schetsen we het profiel van de uithuizige vrijetijdsbesteder. Waar mogelijk wordt de vergelijking gemaakt met de verhoudingen in de Nederlandse bevolking.

Leeftijd

Vrijetijdsbesteders tussen de 18 en 39 jaar ondernamen 36 procent van alle activiteiten. Dit is naar verhouding iets meer dan het aantal 18- tot 39-jarigen binnen de Nederlandse (18+) bevolking (35%). Vier op de tien activiteiten werden ondernomen door 40- tot 64-jarigen en 65-plussers ondernamen naar verhouding iets minder activiteiten, namelijk 23 procent.

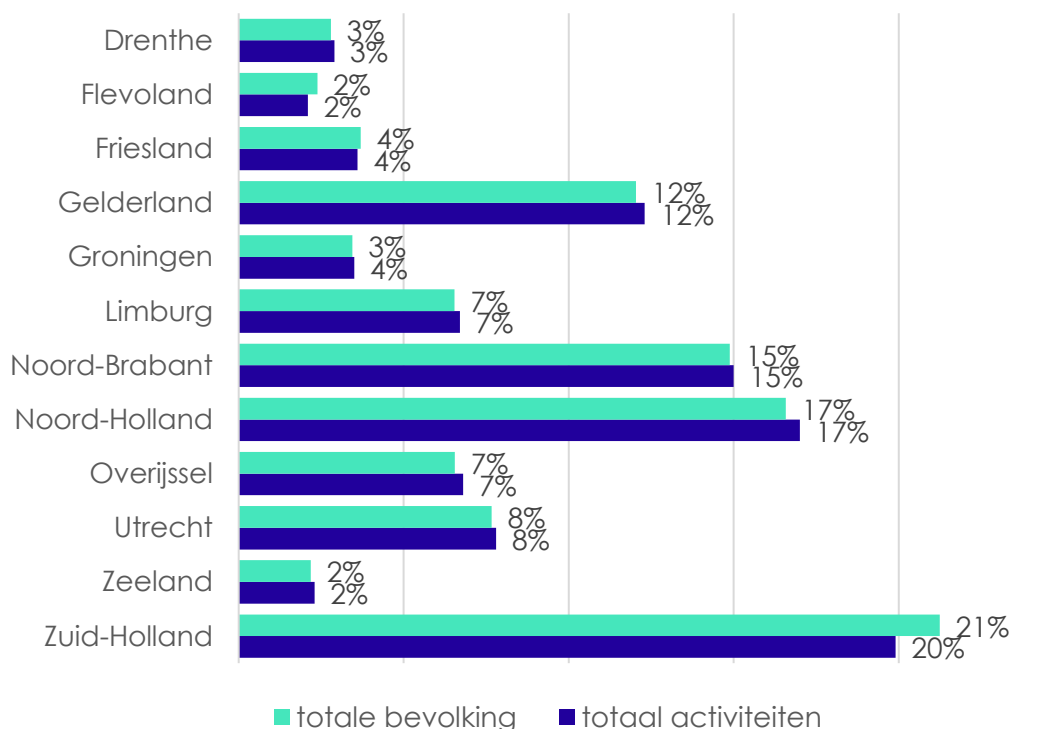
Figuur 6.1 Leeftijdsverhouding Nederlandse bevolking (18+) en ondernomen activiteiten

Provincie

De verhoudingen van het aantal ondernomen activiteiten per provincie en het aantal inwoners is vergelijkbaar. Zuid-Holland is enigszins ondervertegenwoordigd ten opzichte van de Nederlandse bevolking.

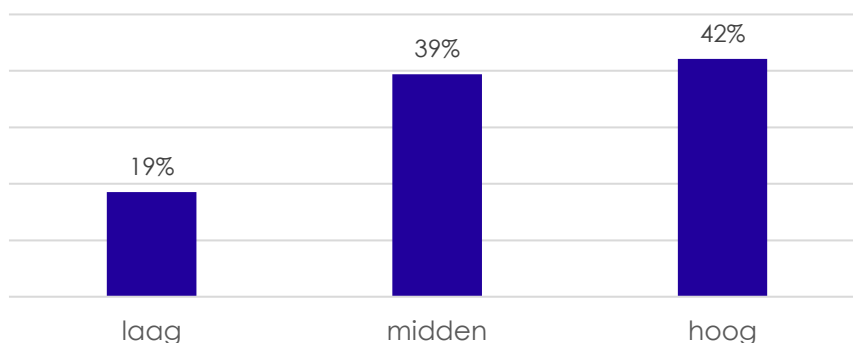
Figuur 6.2 Verhoudingen Nederlandse bevolking (18+) en ondernomen activiteiten naar provincie

Opleidingsniveau

Ruim vier op de tien activiteiten is ondernomen door hoogopgeleide Nederlanders. Voor middelbaar opgeleiden is dit 39 procent en lageropgeleiden ondernamen 19 procent van alle activiteiten.³

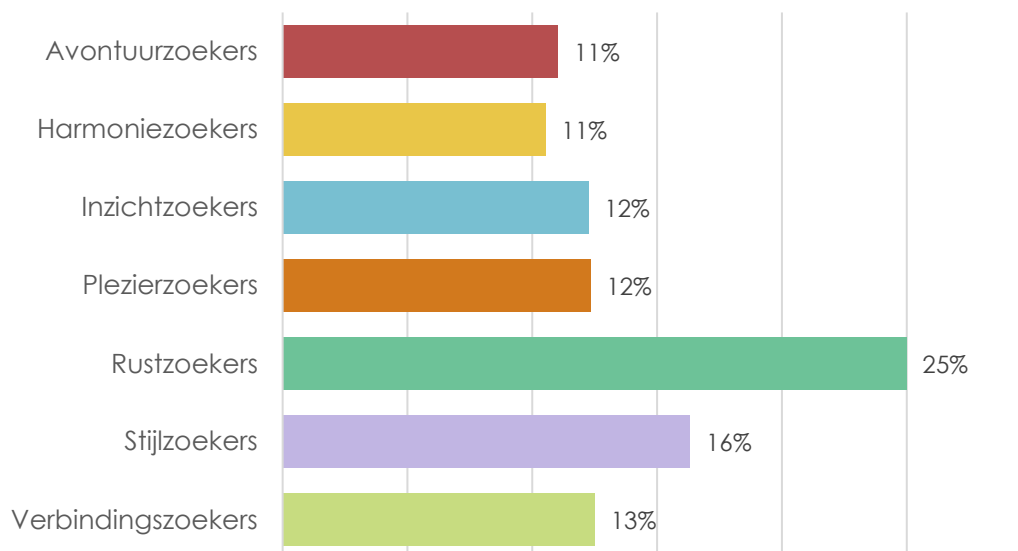
Figuur 6.3 Opleidingsniveau van vrijetijdsbestedend Nederland

Leefstijlen

Een kwart van de activiteiten is ondernomen door de Rustzoekers. Dit komt vooral door de activiteit wandelen die deze leefstijlgroep veel onderneemt. Op de andere vrijetijdsactiviteiten scoort deze groep juist weer veel lager dan de andere leefstijlen. In bijlage A.2 wordt een toelichting gegeven op de leefstijlen, waarbij er gekeken wordt naar de onderlinge verhoudingen tussen de activiteiten en leefstijlen.

Figuur 6.4 Leefstijlen van op basis van activiteiten

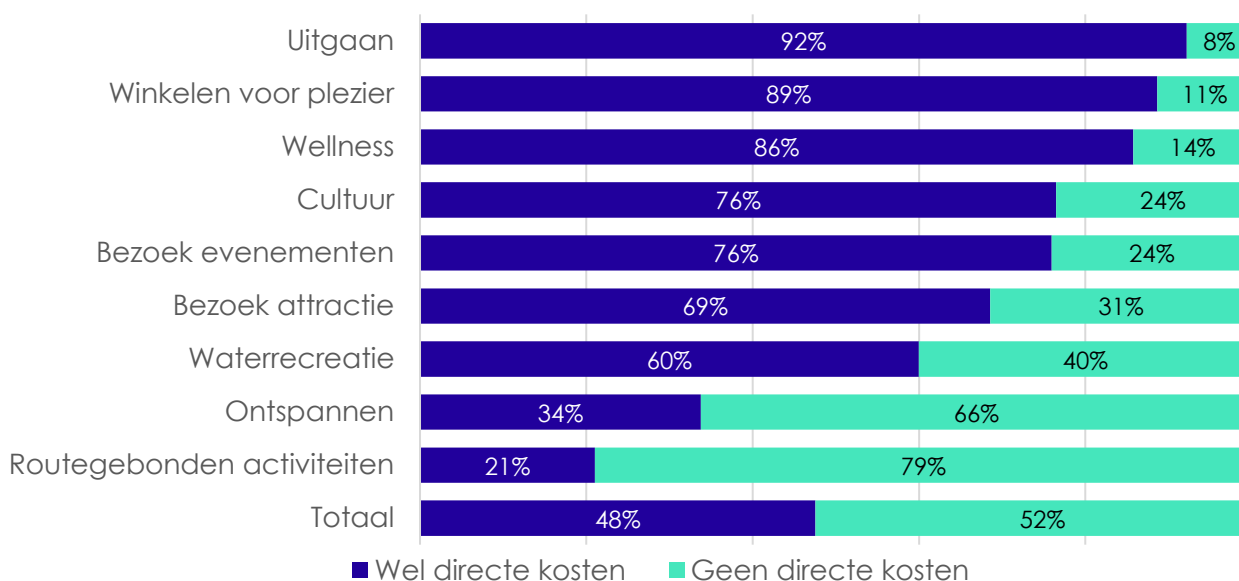
³ CBS data geeft de volgende verdeling voor het opleidingsniveau van Nederlanders van 15 jaar en ouder: 28% lageropgeleiden, 36% middelbaaropgeleiden en 35% hogeropgeleiden.

7 Bestedingen

Bestedingen per cluster

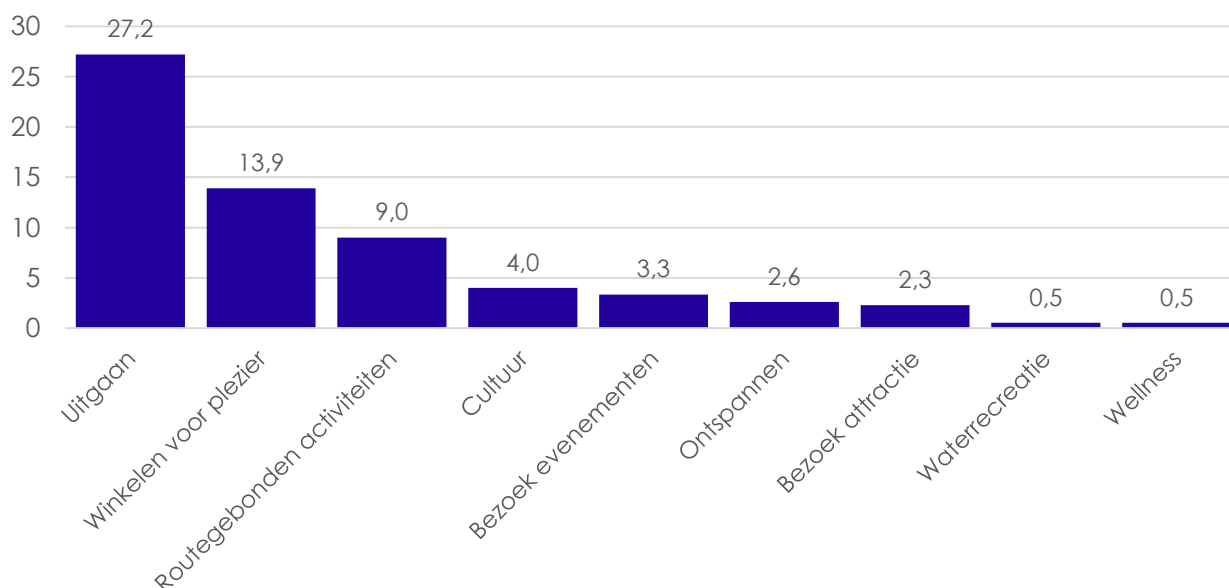
Onder bestedingen verstaan we bestedingen die direct te herleiden zijn naar de activiteit en zijn gedaan gedurende de activiteit. Dit zijn entree- of deelnamekosten, uitgaven in horeca en winkels en overige kosten die niet gerelateerd zijn aan vervoer (parkeerkosten, brandstof, huur). In totaal is bij bijna de helft van alle activiteiten geld uitgegeven. Bij negen op de tien activiteiten in de clusters Uitgaan en Winkelen voor plezier zijn er bestedingen direct gerelateerd aan de activiteit. Bij Routegebonden activiteiten zijn er in acht op de tien gevallen geen bestedingen.

Figuur 7.1 Aandeel bestedingen per cluster

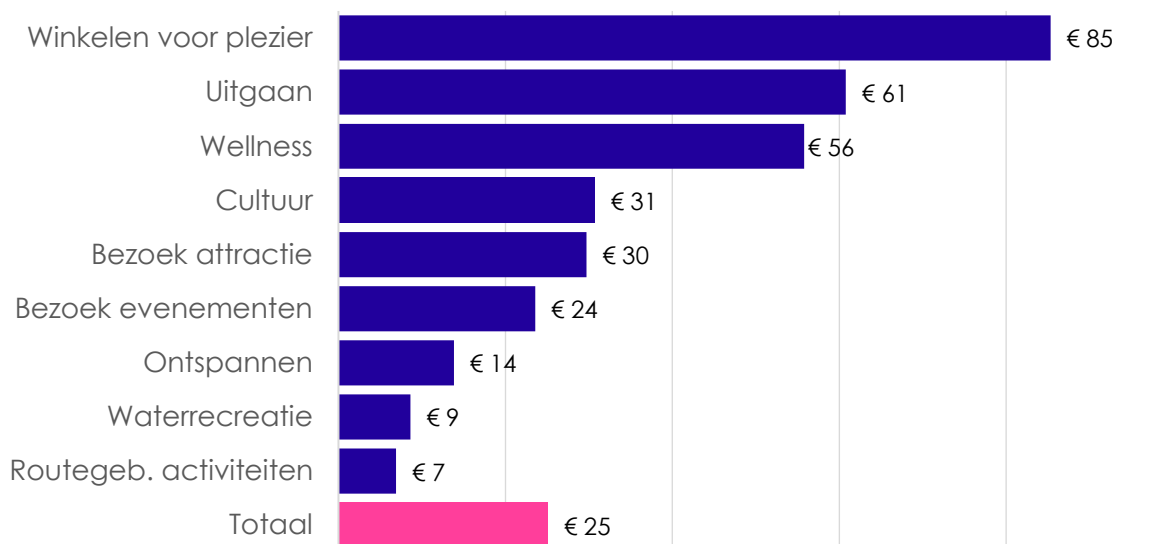
In 2022/2023 hebben Nederlanders in totaal 63,4 miljard euro uitgegeven aan vrijetijdsactiviteiten buitenshuis (directe kosten). Het grootste deel van het totaal bestede bedrag (43%) ging naar uitgaansactiviteiten, gevolgd door winkelen voor plezier (22%). Aan de clusters Waterrecreatie en Wellness is met ongeveer 500 miljoen euro het minst uitgegeven.

Figuur 7.2 Totaal bestedingen per cluster (directe kosten, in miljarden euro's)

Gemiddeld wordt er per activiteit 25 euro uitgegeven. Aan het cluster Winkelen voor plezier wordt gemiddeld het meest besteed, namelijk 85 euro. Daarna volgen activiteiten in de clusters Uitgaan (€61) en Wellness (€56). Aan Routegebonden activiteiten wordt met 7 euro gemiddeld het minst uitgegeven.

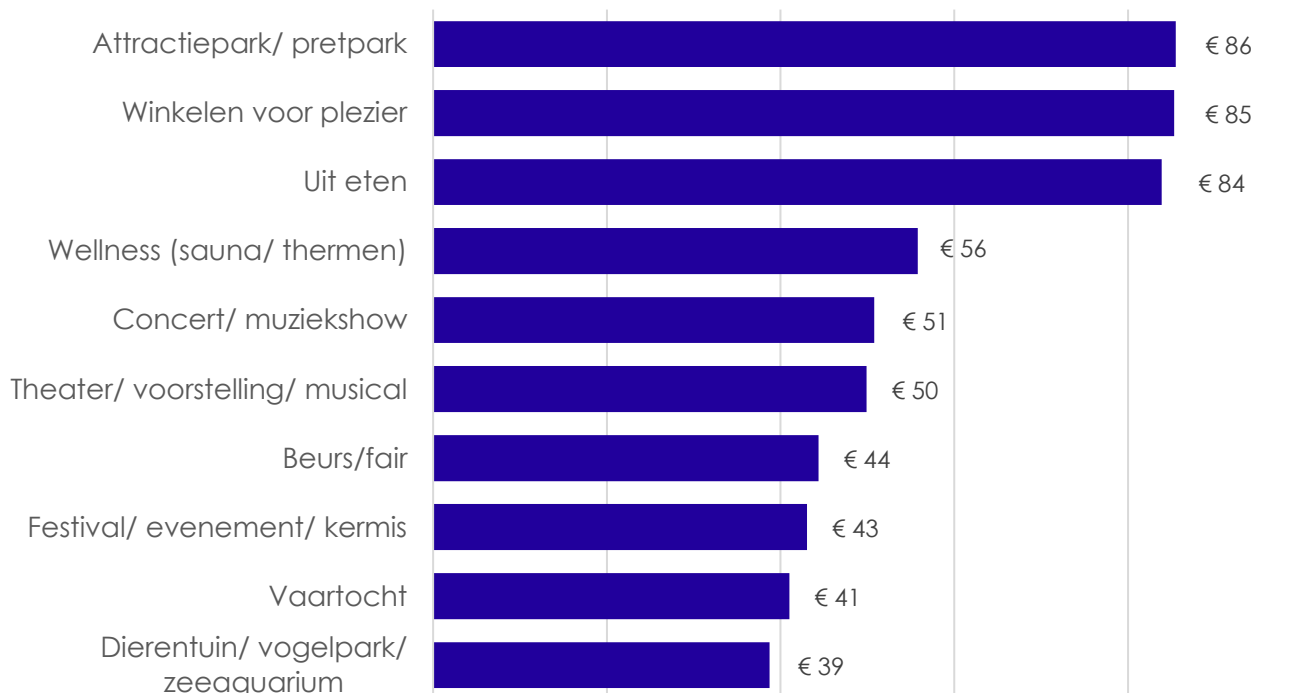
Figuur 7.3 Gemiddeld besteed bedrag per cluster

Gemiddelde besteding per activiteit

Figuur 7.4 laat de tien activiteiten zien waaraan gemiddeld het meest besteed wordt. Aan bezoeken aan een attractiepark wordt het meest uitgegeven. Dit is gemiddeld 86 euro per activiteit. Hierna volgen winkelen voor plezier (€85) en uit eten (€84).

Figuur 7.4 Gemiddeld besteed bedrag voor de top 10 activiteiten

Bestedingen naar achtergrondkenmerken

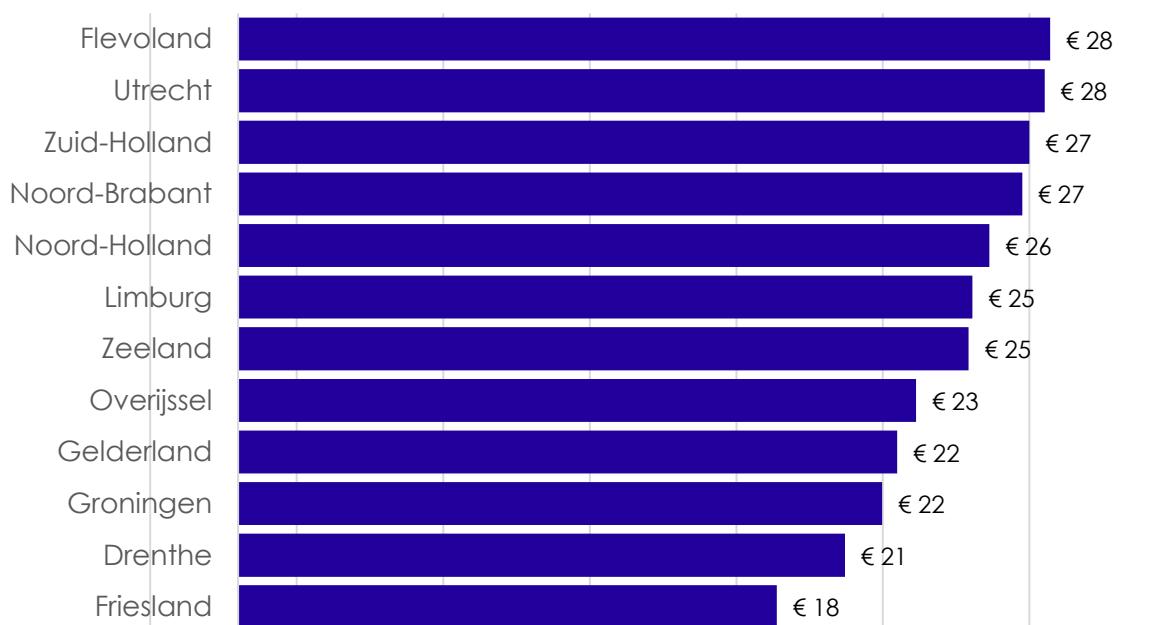
Ruim een vijfde van de uitgaven aan vrijetijdactiviteiten werd besteed in Zuid-Holland, daar werd 13,6 miljard euro besteed (directe kosten). Hierna volgen Noord-Holland (€11 miljard) en Noord-Brabant (€10,2 miljard). In Flevoland en Friesland werd het minst uitgegeven aan vrijetijdsactiviteiten.

Figuur 7.5 Totaal bestedingen per provincie (directe kosten, in miljarden euro's)

Gemiddeld wordt er het meest uitgegeven aan activiteiten in Flevoland (€28). In Friesland besteedt men het minst aan activiteiten (€18).

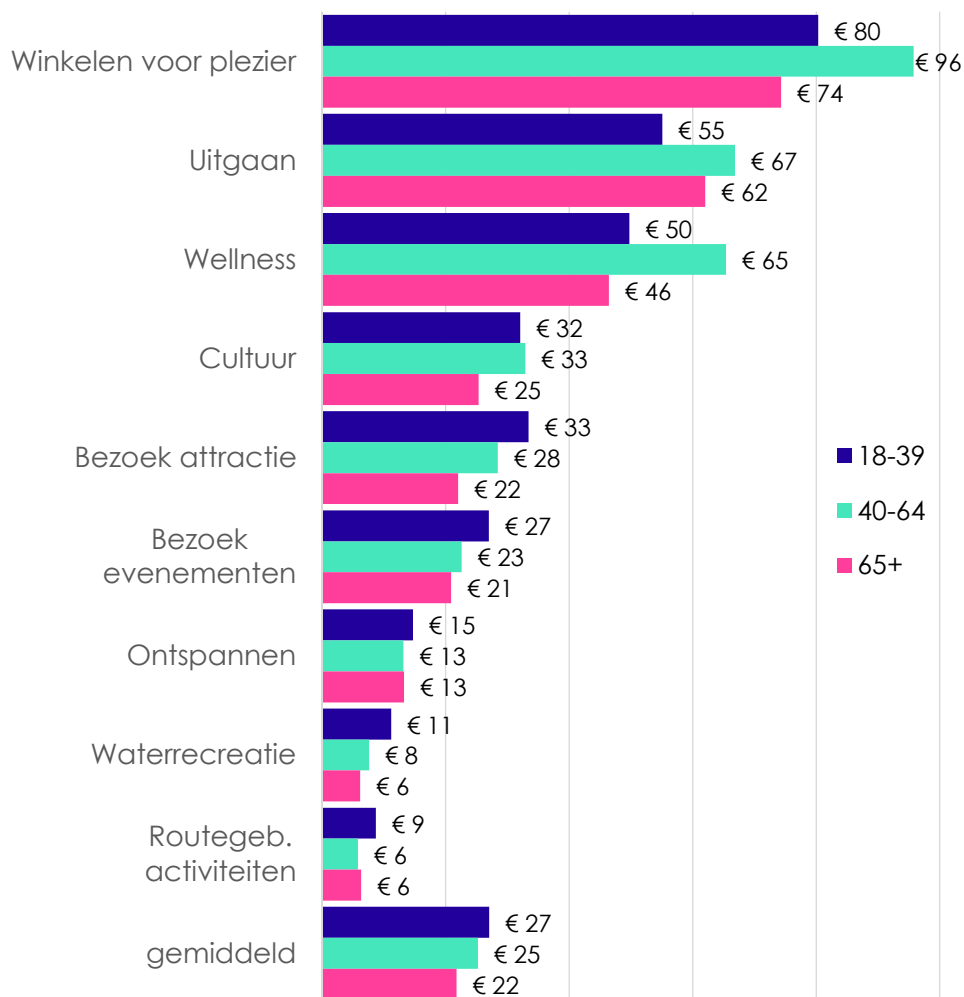
Figuur 7.6 Gemiddelde bestedingen per provincie (directe kosten)

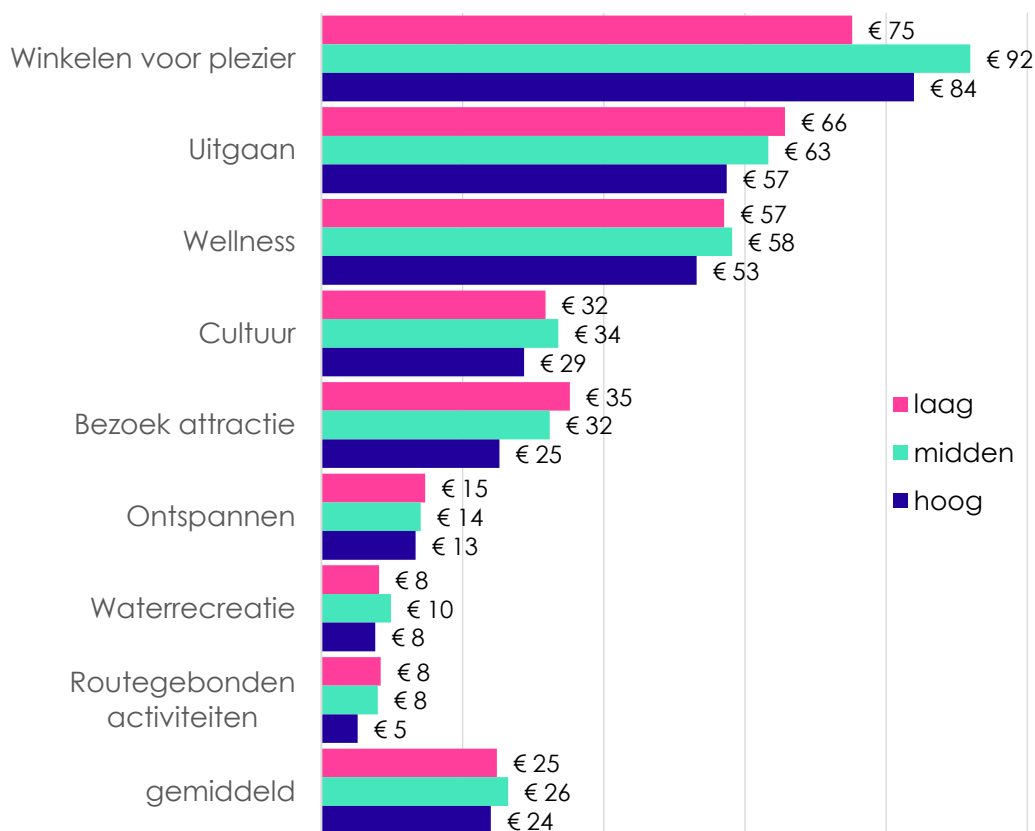
Alle leeftijdsgroepen besteden gemiddeld het meest aan Winkelen voor plezier. Wel is dit bedrag hoger voor 40- tot 64-jarigen vergeleken met de andere leeftijdsgroepen. Ook geeft deze groep relatief veel uit aan Wellness en Uitgaan. Jongvolwassenen (18-39 jaar) geven relatief veel uit aan activiteiten in de clusters Bezoek attractie en Bezoek evenementen. Voor geen enkele cluster hebben 65-plussers de hoogste gemiddelde besteding.

Figuur 7.7 Gemiddeld besteed bedrag per cluster naar leeftijd

Lageropgeleiden geven gemiddeld relatief meer geld uit aan activiteiten in de clusters Bezoek attractie en Uitgaan. Middelbaaropgeleiden besteden relatief veel aan Winkelen voor plezier, namelijk ruim 90 euro per activiteit. Voor geen enkele cluster hebben hogeropgeleiden de hoogste gemiddelde besteding. Deze groep geeft voornamelijk minder uit aan het cluster Bezoek attractie.

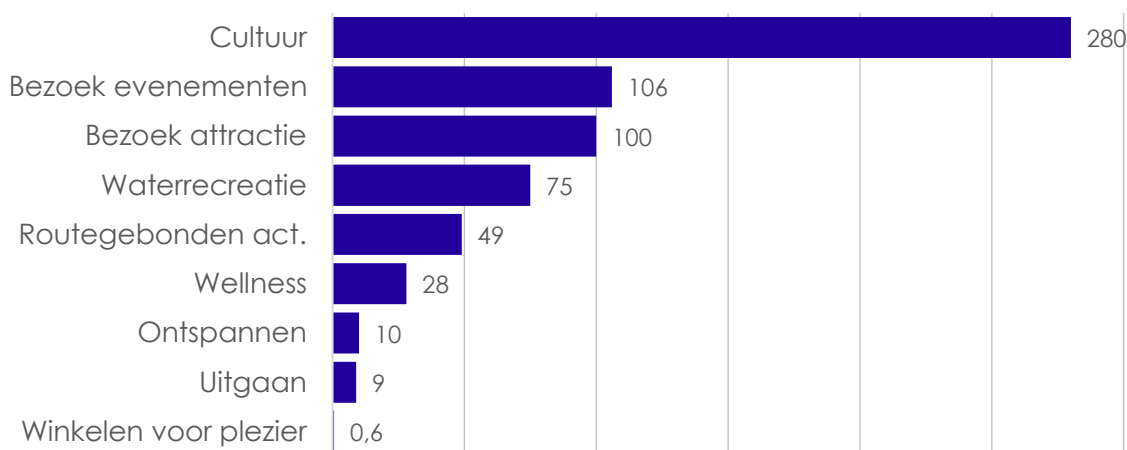
Figuur 7.8 Gemiddeld besteed bedrag per cluster naar opleiding

Vaste uitgaven

Vaste uitgaven zijn abonnementen, contributies en lidmaatschappen die worden afgesloten om bepaalde activiteiten te kunnen uitoefenen. Het cluster Cultuur heeft met 280 miljoen euro de hoogste vaste uitgaven. Aan winkelen voor plezier zijn de minste vaste kosten verbonden.

Figuur 7.9 Totaal vaste uitgaven per cluster (in miljoenen euro's)

Bron: Jaarmeting NVT0, 2022/2023

Bijlagen

A.1 Methodologie

In het Nederlands Vrijtijdsonderzoek werd in een vragenlijst gevraagd om per dag de aanwezigheid thuis aan te geven voor de 7 dagen voorafgaand aan het openen van de vragenlijst. Vervolgens werd voor de dagen dat men thuis verbleef gevraagd welke vrijetijdsactiviteiten men had ondernomen en op welke dag(en). Men kon kiezen uit een voorgeprogrammeerde lijst van 39 activiteiten. De activiteiten zijn onderverdeeld in de clusters Routegebonden activiteiten, Waterrecreatie, Ontspannen, Uitgaan, Cultuur, Bezoek attractie, Winkelen voor plezier, Bezoek evenementen en Wellness.

Op 20 april 2023 is een wijziging in de activiteitenlijst doorgevoerd waarmee het aantal activiteiten teruggebracht is naar 37. De activiteiten 'Ontspannen in de natuur', 'Ontspannen bij water' en 'Ontspannen in de stad' zijn hierbij samengevoegd tot 'Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte'. Indien een respondent voor de samenvoeging meer dan één ontspanningsactiviteit heeft ondernomen is daarvan willekeurig een activiteit (inclusief bijbehorende vervolgvragen) geselecteerd en toegewezen aan de activiteit 'Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte'.

Steekproef

De dataverzameling voor het Nederlands Vrijtijdsonderzoek liep van 5 november 2022 tot en met 4 november 2023. Per week werd een steekproef uit het I&O Research Panel uitgenodigd, representatief op de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding en regio. De bruto steekproef varieerde over de veldwerkperiode tussen N=1.000 en 1.200 per week. De uitnodigingen werden verspreid over de 7 dagen van de week verstuurd, zodat dagelijks circa 170 panelleden een uitnodiging ontvingen. Vier dagen na de uitnodiging ontving men een herinnering om deel te nemen. Het responsdoel was 500 afgeronde vragenlijsten per week (26.000 per jaar). Panelleden konden gedurende het jaar meerdere keren uitgenodigd worden voor dit onderzoek (maximaal 3 keer).

Respons, weging en ophoging

In totaal hebben 28.145 respondenten de vragenlijst volledig en correct ingevuld. Voor een representatieve vertegenwoordiging van jongeren en lageropgeleiden is op maandbasis naast het I&O Research Panel gebruik gemaakt van het panel van PanelClix. In totaal hebben 1.650 respondenten via PanelClix deelgenomen.

Op de data is een weging toegepast naar geslacht, leeftijd, opleiding en provincie, conform de Gouden Standaard (CBS, 2023). Tevens is een ophoogfactor naar de Nederlandse bevolking van 18+ (per 1 januari 2023; ca. 14,5 miljoen personen) berekend. Bij de ophoging is rekening gehouden met het aantal personen dat op een dag in aanmerking kwam om vrijetijdsactiviteiten te ondernemen. Dit is gedaan door per dag rekening te houden met de aanwezigheid thuis. Daarnaast is op maandniveau gecorrigeerd voor het aantal Nederlanders dat op vakantie is.

28.145 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. In totaal zijn 146.074 vrijetijdsactiviteiten ondernomen.

Opschoning

Het kan voorkomen dat respondenten niet-plausibele antwoorden geven of dat ze een vraag niet goed begrijpen. Voorbeelden hiervan zijn het invullen van irreëel hoge bedragen of afstanden en het invullen van een bedrag op de plaats waar een aantal personen gevraagd is. Er zijn verschillende bewerkingen uitgevoerd om de data op te schonen voor dit soort gevallen.

- Uitschieterende bedragen die bij de uitgaven zijn ingevuld zijn per kostenpost op activiteitsniveau gecorrigeerd door hiervoor z-scores te berekenen. Bedragen met z-scores groter dan 3 of kleiner dan -3 zijn als missende waarden beschouwd.
- Voor de kostenpost 'Uitgaven winkelen' is een limiet ingesteld op 3.750 euro bij de activiteiten waarbij een controlevraag werd gesteld voor bedragen hoger dan 2.500 euro.
- Indien het aantal personen waarop de uitgaven betrekking hadden groter dan 70 was is het aantal overgenomen wat ingevuld was bij het aantal personen waarmee de activiteit ondernomen was, met een maximum van 70.
- De afstand tot de activiteit is gemaximeerd op 400 kilometer.
- De afstand tijdens de activiteit is gemaximeerd op 600 kilometer.
- Indien de afstand tijdens de activiteit gelijk was aan de afstand tot de activiteit is de afstand tot de activiteit als missende waarde beschouwd.
- In dien men bij 'vervoermiddel naar activiteit' aan had gegeven dat men niet hoefde te reizen is het aantal kilometers tot de activiteit op 0 gezet.
- Op sommige data zijn handmatig correcties uitgevoerd, bijvoorbeeld bij extreem hoge bedragen waarbij het vermoeden was dat men een komma had willen gebruiken
- Tot slot zijn een aantal respondenten volledig uit de dataset gehaald vanwege meerdere onlogische of onrealistische antwoorden (voorbeeld: zeer hoge uitgaven) en waarbij twijfels rezen over de betrouwbaarheid van alle ingevulde antwoorden.

Jaarmeting

Naast de weekmeting is er een jaarmeting uitgevoerd waarin werd gevraagd welke activiteiten men het afgelopen jaar had ondernomen. De veldwerkperiode liep van 22 mei tot 2 juni 2023. De vragenlijst is ingevuld door 5.014 respondenten. De resultaten zijn gewogen zoals bij de weekmeting. Ophoging vond plaats op basis van een jaarrond totaalcijfer van de Nederlandse bevolking van 18+ (ca. 14,5 miljoen personen). Op basis van deze data zijn de participatiegraad, vrijetijdsfrequentie en vaste kosten in kaart gebracht.

A.2 Toelichting leefstijlen

In dit onderzoek zijn cijfers beschikbaar over de zeven verschillende leefstijlen die worden onderscheiden in de Leefstijlvinder. De Leefstijlvinder is een segmentatiemethode om doelgroepen te onderscheiden die verschillend gedrag en behoeften vertonen ten aanzien van vrijetijdsbesteding.

Interpretatie

Het NVTO bevat enkele figuren waarbij de activiteiten zijn uitgesplitst naar achtergrondkenmerken, waaronder leefstijlen. Voor de interpretatie van deze cijfers is de volgende toelichting van belang:

1. De cijfers die in het rapport staan zijn gebaseerd op activiteiten en niet op individuen. De verdeling naar leefstijlen zegt dus alleen dat ‘van alle activiteiten X% ondernomen wordt door Leefstijlgroep Y’. Het zegt niets over de samenstelling van de groep mensen die activiteiten ondernemen.
2. Het NVTO is representatief voor de Nederlandse bevolking. Om dit te realiseren is een weging toegepast op de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, opleiding en provincie. Er is niet gewogen op leefstijl. Dit betekent dat de cijfers, zoals de verhouding tussen de leefstijlen binnen de data, kunnen afwijken van de landelijke verdeling van leefstijlen over de bevolking.

Toelichting cijfers

De rapportage van het NVTO laat op pagina 21 een grafiek zien van de verdeling van activiteiten over de leefstijlen. Dit laat bijvoorbeeld zien dat 25 procent van de gemeten activiteiten wordt ondernomen door Rustzoekers en 16 procent van de activiteiten door Stijlzoekers. De waarde van de data zit vooral in de verhoudingen tussen activiteiten. In de provinciale factsheets worden de verhoudingen in de provincie vergeleken met landelijk. In het dashboard is de uitsplitsing naar leefstijlen op activiteitsniveau beschikbaar.

Ter illustratie daarvan toont tabel op de volgende pagina de verschillen tussen de leefstijlen op een selectie van activiteiten. In dit voorbeeld zijn de percentages vertaald naar indexcijfers (het percentage van de leefstijl afgezet tegen het gemiddelde, waarbij het gemiddelde gelijk is aan 100). In de tabel valt bijvoorbeeld te lezen dat Plezierzoekers bijna 3 keer zo vaak een bezoek brengen aan een club/discotheek dan gemiddeld (index 289). Inzichtzoekers, Rustzoekers en verbindingszoekers doen dit juist minder dan gemiddeld. De activiteit ‘bezoek attractiepark/pretpark’ valt relatief gezien het minst in de smaak bij avontuurzoekers. Daarentegen vinden zij het bezoeken van een museum/galerie wel relatief interessant.

Tabel A.2 - Verschillen tussen leefstijlen op een selectie van activiteiten (index: gemiddelde = 100).

	Rust- zoekers	Stijl- zoekers	Verbindings- zoekers	Harmonie- zoekers	Plezier- zoekers	Inzicht- zoekers	Avontuur- zoekers
Wandeling	120	79	108	96	77	112	95
Wielrennen	73	164	75	42	58	201	86
Skeelers / skaten / steppen	42	154	63	78	181	37	191
Bezoek club/ discotheek	34	174	38	78	289	19	108
Bezoek museum/ galerie/etc.	52	98	137	57	48	153	210
Bezoek historische bezienswaardigheid	62	119	114	64	65	126	184
Bezoek attractie- /pretpark	77	160	46	166	173	47	38

UITNODIGINGSMAIL

Wat doet u in uw vrije tijd?

Graag nodigen wij u uit voor een nieuw onderzoek naar het vrijetijdsgedrag van Nederlanders. We willen graag van u weten welke activiteiten u de afgelopen week in uw vrije tijd heeft ondernomen. Het gaat in dit onderzoek om de activiteiten buitenshuis. Denk daarbij aan activiteiten in de natuur, bezoek aan musea of horeca. Waar heeft u dat gedaan, wanneer en met wie? En hoeveel geld gaf u daarbij uit?

Met uw antwoorden helpt u beleidsmedewerkers bij provincies en andere partijen in de vrijetijdsector om het aanbod van vrijetijdsmogelijkheden verder te verbeteren.

A. OPENING

Welkom

Welkom bij deze vragenlijst.

Graag willen we van u weten welke activiteiten u in de afgelopen week (**<dag + datum [t-7] t/m dag + datum [t-1]>**) in uw vrije tijd heeft ondernomen. Vervolgens stellen we u over die activiteiten nog enkele gerichte vragen.

Het gaat hierbij alleen om vrijetijdsactiviteiten die u buitenshuis heeft gedaan. Sporten bij een vereniging of met een lidmaatschap vallen niet onder het onderzoek.

We danken u alvast voor uw deelname!

Verblijf

In dit onderzoek gaat het om activiteiten die u in uw vrije tijd onderneemt in de periode dat u thuis verblijft (dus wanneer u niet op vakantie bent of elders verblijft). Daarom vragen we u eerst of u in de aangegeven periode thuis verbleef.

1. Heeft u in de afgelopen week (**<dag + datum [t-7] t/m dag + datum [t-1]>**) één of meerdere nachten ergens anders dan thuis (uw hoofdverblijf) overnacht?

- Ik was de hele periode thuis → Vraag 2-I
- Ik was de hele periode op vakantie (niet in een eigen verblijf) → Vraag 1C
- Ik was de hele periode in een andere woning dan mijn hoofdverblijf (tweede woning, vaste standplaats etc.) → Vraag 1C
- Ik was deels thuis en deels ergens anders → Vraag 1B

<indien V1=deels thuis, deels ergens anders>

1B. Op welke dagen verbleef u thuis en op welke dagen verbleef u ergens anders dan thuis?

Toelichting:

Met verblijven bedoelen we waar u heeft overnacht. In het geval van wisseldagen (reisdagen van uw thuisverblijf naar ergens anders, of andersom) kunt u naar eigen inzicht aangeven tot welke antwoordcategorie u die rekent.

- <dag + datum t-7>
- <dag + datum t-6>
- ...
- <dag + datum t-1>
  - o Ik verbleef thuis
  - o Ik verbleef ergens anders

<indien V1B = 7x nee> → Vraag 1C

<indien V1B ≠ 7x nee> → Vraag 2-II

1C. U verbleef de afgelopen week ergens anders dan thuis. Hoeveel dagen verbleef u daarvan in het buitenland (niet in Nederland)?

- ___ dag(en) in het buitenland <dropdownmenu 1 /tm 7> → Screenout
- Weet niet / geen antwoord → Screenout

<tekst screenout>

Voor dit onderzoek zijn we op zoek naar mensen die (een deel van) de afgelopen week (<dag + datum [t-7] t/m dag + datum [t-1]>) thuis verbleven. We hebben helaas geen verdere vragen meer voor u.

Klik alstublieft nog één keer door.

Dank voor uw interesse in dit onderzoek, we hopen dat u de volgende keer weer mee wilt doen.

U kunt nu dit scherm afsluiten.

B. VRAAGPUNTEN NVTO

Activiteiten

<indien direct via V1 >

2-I. Welke van de onderstaande activiteiten buitenshuis heeft u in de afgelopen week (<dag + datum [t-7] t/m dag + datum [t-1]>) in uw vrije tijd ondernomen?

(meerdere antwoorden mogelijk)

<indien via V1B>

De volgende vragen gaan alleen over de periode dat u thuis was (uw hoofdverblijf). Dus alleen over de dag(en) <dag + datum [t-7], dag + datum [t-6], ..., dag + datum [t-1]>.

2-II. Welke van de onderstaande activiteiten buitenshuis heeft u op deze dag(en) in uw vrije tijd ondernomen?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting:

- De onderstaande lijst bestaat uit 3 pagina's met in totaal 37 voorgeselecteerde activiteiten. Activiteiten die hier niet tussen staan behoren niet tot de focus van dit onderzoek.
- Het gaat om vrijetijdsactiviteiten buitenshuis, die u voor uw plezier doet.
- Sporten bij een vereniging of met een lidmaatschap vallen er niet onder.
- De activiteit duurt tenminste 1 uur en is zonder overnachting.
- U kunt ook de activiteiten aangeven die u als meerdere losse activiteiten achter elkaar heeft ondernomen, maar samen opgeteld wel tenminste 1 uur duurden (en het is zonder overnachting).
- De activiteit kan in Nederland hebben plaatsgevonden, maar ook in het buitenland (zolang het maar zonder overnachting is).
- Klik op de [i] voor extra toelichting op de activiteit.

<activiteitenlijst pagina 1: in de buitenlucht (dikgedrukt is tekstweergave in vervolg vragenlijst)>
<weergave op alfabetische volgorde>

1. **Wandeling**
2. **Fietstocht**
3. **Wielrennen**
4. **Mountainbiken / gravelbiken**
5. **Toertocht met de auto**
6. **Toertocht met de motor**
7. **Joggen / hardlopen**
8. **Skeelers / skaten / steppen**
9. **Schaatsen**
10. **Paardrijden**
11. **Tocht met rondvaartboot / vaartocht**
12. **Zwemmen** (vrij zwemmen)
13. **Kanoën / roeien / kajakken**
14. **Varen / zeilen**
15. **Surfen / suppen / duiken** / overige vormen van watersport of sport op het strand (etc.)
16. **Vissen**
17. **Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte** (bijv. luieren/zonnen, picknicken, vogels/dieren/planten bekijken)

<activiteitenlijst pagina 2: cultuur, uitgaan en funshoppen>

<alfabetisch >

18. **Uit eten** (lunchen, dineren)
19. **Bezoek bar / café / terras** (voor drinken/borrelen)
20. **Bezoek club / discotheek**
21. **Bezoek bioscoop / filmhuis**
22. **Bezoek museum / kunsthall / tentoonstelling / galerie / experience**
23. **Bezoek historische bezienswaardigheid**
24. **Bezoek concert / muziekshow** (alle muziekgenres)
25. **Bezoek theater / voorstelling / musical**
26. **Winkelen voor plezier**

<activiteitenlijst pagina 3: attracties, bezienswaardigheden en evenementen>

<alfabetisch>

27. **Bezoek attractiepark / pretpark**
28. **Bezoek dierentuin / vogelpark / zeeaquarium**
29. **Bezoek (botanische) tuin**
30. **Sportief uitje** (zoals skihal, bowlen, paintball of trampolinepark)
31. **Spel uitje** (zoals speeltuin, escaperoom of casino)
32. **Bezoek boerderij / locatie met streekproducten**
33. **Bezoek festival / evenement / kermis**
34. **Bezoek markt**
35. **Bezoek beurs / fair**
36. **Toeschouwer bij een sportwedstrijd**
37. **Bezoek wellnesscentrum / sauna / thermen**
38. Ik heb op bovenstaande dag(en) geen van deze activiteiten ondernomen → **Screenout 2**

<tekst screenout 2>

Voor dit onderzoek zijn we op zoek naar mensen die (een deel van) de afgelopen week activiteiten hebben ondernomen (buitenshuis en niet bij een vereniging of met een lidmaatschap). We hebben helaas geen verdere vragen meer voor u.

Klik alstublieft nog één keer door.

<indien V2 = Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte>

2B. Kunt u kort toelichten of een voorbeeld geven van wat 'Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte' voor u inhoudt?

- _____
- Geen toelichting

Activiteiten per dag

<per dag + datum>

**3. U heeft bij de vorige vragen aangegeven dat u de onderstaande activiteiten heeft ondernomen(i).
Op welke dag of dagen heeft u welke activiteiten ondernomen?**
(meerdere antwoorden mogelijk)

Toelichting:

U hoeft alleen de dagen aan te geven waarop u minimaal een uur vrije tijd heeft besteed. Dat kan alleen tijdens deze activiteit zijn geweest, maar ook tijdens meerdere activiteiten samen, wanneer u deze direct opeenvolgend aan elkaar heeft ondernomen.

<Per dag:>

- <gekozen activiteiten>
- Op deze dag heb ik geen activiteit(en) ondernomen

<indien meer dan 1 activiteit per dag>

Combinatie van activiteiten

Op <dag + datum> heeft u meerdere activiteiten ondernomen. Wij willen u vragen om aan te geven of bepaalde activiteiten achter elkaar / gecombineerd zijn ondernomen, met andere woorden u heeft tussen die vrijetijdsactiviteiten niets anders gedaan.*

*Bijvoorbeeld u gaat naar de stad om te winkelen, daarna naar de bioscoop en dan weer naar huis. Het winkelen en de bioscoop zijn dan twee activiteiten die bij elkaar horen. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld een bezoekje aan een terras tijdens een fietstochtje.

<per dag met meer dan 1 activiteit>

4. Welke van de onderstaande activiteiten die u op <dag + datum> heeft ondernomen, zijn achter elkaar / gecombineerd ondernomen?

Toelichting:

Indien u op een dag verschillende keren meerdere activiteiten achter elkaar / gecombineerd heeft ondernomen, geeft u dan alstublieft de combinatie van activiteiten aan die gezamenlijk het langst heeft geduurd.

<alle activiteiten per dag weergeven>

- <activiteit 1>
- <activiteit 2>
- <activiteit ...>
- Geen van deze activiteiten zijn achter elkaar / gecombineerd ondernomen

4B. U geeft aan dat u op <dag + datum> meerdere activiteiten direct of kort na elkaar heeft ondernomen. Welke van de onderstaande activiteiten was voor u de belangrijkste vrijetijdsactiviteit op deze dag?

- <activiteit 1>
- <activiteit 2>
- <activiteit ...>

<Selectiecriteria voor vervolgvragen:>

- Maximaal 15 activiteiten
- Indien meerdere keren dezelfde activiteit is ondernomen wordt alleen doorgevraagd over de meest recente keer.

<tussenscherm met foto>:

<alleen eerste keer tonen>

In het vervolg van deze vragenlijst willen we u een aantal verdiepende vragen stellen over de <aantal> **verschillende activiteiten** die u in de aangegeven periode heeft ondernomen.

<bij elke volgende activiteit tonen>

Het <rangtelwoord> blok met verdiepende vragen gaat over: <activiteit> op <dag + datum>.

Moment en duur

5. In welk(e) dagdeel / dagdelen heeft u deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) ondernomen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Ochtend (6:00 - 12:00 uur)
- Middag (12:00 - 18:00 uur)
- Avond (18:00 - 0:00 uur)
- Nacht (0:00 - 6:00 uur)

6. Hoe lang duurde deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) afgerond?

Als u het niet precies meer weet maak dan een schatting.

<dropdownlijst>

- 15 minuten <alleen weergeven als V4 = meerdere activiteiten op een dag>
- 30 minuten <alleen weergeven als V4 = meerdere activiteiten op een dag>
- 45 minuten <alleen weergeven als V4 = meerdere activiteiten op een dag>
- 1 uur
- 1 uur en 15 minuten
- 1 uur en 30 minuten
- 1 uur en 45 minuten
- 2 uur
- 2 uur en 15 minuten
- 2 uur en 30 minuten
- 2 uur en 45 minuten
- 3 uur
- 3 uur en 30 minuten
- 4 uur
- 4 uur en 30 minuten
- 5 uur
- 5 uur en 30 minuten
- 6 uur
- 6 uur en 30 minuten
- 7 uur
- 7 uur en 30 minuten
- 8 uur
- 9 uur
- 10 uur
- 11 uur
- 12 uur
- langer dan 12 uur

Bestemming

7. Waar heeft u deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) ondernomen?

Toelichting:

Slechts één antwoord mogelijk.

Indien u op meerdere bestemmingen bent geweest, geeft u dan alstublieft de bestemming aan waar u de langste tijd bent geweest.

- In mijn eigen gemeente → vraag 8
- Ergens anders in Nederland → vraag 7B
- In het buitenland → vraag 7D
- Weet niet → vraag 8

7B. In welke provincie was dat?

Toelichting:

Slechts één antwoord mogelijk.

Indien u op meerdere bestemmingen bent geweest, geeft u dan alstublieft de provincie aan waar u de langste tijd bent geweest.

- Groningen → vraag 7C
- Friesland → vraag 7C
- Drenthe → vraag 7C
- Overijssel → vraag 7C
- Flevoland → vraag 7C
- Gelderland → vraag 7C
- Noord-Holland → vraag 7C
- Zuid-Holland → vraag 7C
- Utrecht → vraag 7C
- Zeeland → vraag 7C
- Noord-Brabant → vraag 7C
- Limburg → vraag 7C
- Weet niet → vraag 8

7C. En in welke gemeente in <provincie>?

Toelichting:

Indien u in meerdere bestemmingen bent geweest, geeft u dan alstublieft de gemeente aan waar u de langste tijd bent geweest.

Tussen haakjes staan grote of bekende plaatsen binnen de gemeente.

- - selecteer -
<[V7c. Lijst met gemeenten](#)>
- Weet niet

7D. In welk land?

- Duitsland → vraag 7E
- België → vraag 7F
- Overig buitenland → vraag 8
- Weet niet → vraag 8

7E. En weet u ook in welke deelstaat in Duitsland dat was?

- Nedersaksen (Niedersachsen)
- Noordrijn-Westfalen (Nordrhein-Westfalen)
- Baden-Württemberg
- Beieren
- Berlijn
- Brandenburg
- Bremen
- Hamburg
- Hessen
- Mecklenburg-Voor-Pommeren
- Rijnland-Palts
- Saarland
- Saksen
- Saksen-Anhalt
- Sleeswijk-Holstein
- Thüringen
- Weet niet

7F. En weet u ook in welk deel van België dat was?

- Vlaanderen
- Wallonië
- Brussel
- Weet niet

Activiteit-specifieke vragen

<indien V2 = Fietstocht>

C1. Van welk type fiets heeft u gebruik gemaakt tijdens uw fietstocht op <dag + datum>?

- Stadsfiets
- Toerfiets
- Elektrische fiets
- Tandem
- High speed bike/speed pedelec
- Anders

<indien V2 = Mountainbiken / gravelbiken>

C2. Van welk type fiets heeft u gebruik gemaakt tijdens mountainbiken / gravelbiken op <dag + datum>?

- Mountainbike
- Gravelbike
- Cyclocross/veldrijfiets
- BMX

- Anders

<indien V2 = Skeeleren / skaten / steppen>

C3. Was het terrein / de omgeving waar u op <dag + datum> skeeleren / skaten / steppen heeft beoefend vrij toegankelijk?

- Ja, vrij toegankelijk
- Nee, niet vrij toegankelijk (bv. een schaats- of skeelerbaan of bij een vereniging)
- Weet niet

<indien V2 = Schaatsen>

C4. Op welk soort locatie heeft u geschaatst op <dag + datum>?

- In een (overdekte) ijshal
- Op een buiten schaatsbaan
- In de natuur

<indien V2 = Paardrijden>

C5. Waar heeft u paardrijden beoefend op <dag + datum>?

- Op eigen terrein
- Op een manege
- In de natuur (buitenrit)

<indien V2 = Concert / muziekshow (alle muziekgenres)>

C6. Waar heeft u een concert / muziekshow bezocht op <dag + datum>?

- Concertzaal
- Schouwburg
- Poppodium
- Stadion
- Buiten
- Anders

<indien V2 = Toeschouwer bij sportwedstrijd>

C7. Wat was het niveau van de sportwedstrijd die u op <dag + datum> bezocht heeft?

- Jeugdwedstrijd
- Recreatief
- Amateur
- Professioneel I
- Internationale topsport
- Weet niet

<indien V2 = Fietstocht>

<indien V2 = Wielrennen>

<indien V2 = Mountainbiken / gravelbiken>

<indien V2 = Toertocht met de auto>

<indien V2 = Toertocht met de motor>

C8. Was het vervoermiddel dat u voor deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) heeft gebruikt uw eigen vervoermiddel of heeft u het vervoermiddel tijdelijk gehuurd?

- Eigen vervoermiddel
- Gehuurd (incl. deelmobiliteit, zoals Greenwheels, Felyx of GO Sharing)
- Anders (bijvoorbeeld geleend),

- Weet niet

<alleen indien V2:

1. Wandeling
2. Fietstocht
3. Wielrennen
4. Mountainbiken / gravelbiken
5. Toertocht met de auto
6. Toertocht met de motor
7. Joggen / hardlopen
8. Skeeleren / skaten / steppen
9. Schaatsen (behalve indien C4 = In een (overdekte) ijshal)
10. Paardrijden (behalve indien C5 = Op een manege)
11. Tocht met rondvaartboot / vaartocht
12. Zwemmen (vrij zwemmen)
13. Kanoën / roeien / kajakken
14. Varen / zeilen
15. Surfen / suppen / duiken / overige vormen van watersport of sport op het strand
16. Vissen
17. Ontspannen in de natuur
18. Ontspannen in de stad (bijv. in een park of op een plein)
19. Ontspannen bij water (op het strand, bij meer, plas of rivier)>

8. In wat voor omgeving heeft deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) plaatsgevonden?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- In mijn eigen wijk/dorp <indien V7 = eigen gemeente>
- In een stadscentrum
- In een stad, buiten het centrum
- In een stadspark
- In een dorp
- Bij/in/op een meer of waterplas
- Bij/in/op een rivier of kanaal
- Aan of op zee
- In een binnenzwembad <indien V2 = zwemmen>
- In een buitenzwembad <indien V2 = zwemmen>
- Bij/aan een sloot of beek
- In grachten/water in een stad
- In een bosgebied
- In een nat natuurgebied (rietlanden, moerasgebied etc.)
- In een heidegebied/stuifzandgebied
- In een landelijk/agrarisch gebied (polders, platteland, weiland etc.)
- In een duingebied
- Een ander type omgeving

9. Vanaf waar heeft u deze activiteit (<activiteit>) ondernomen/bent u naar de activiteit vertrokken?

- Vanaf huis
- Vanaf werk/school
- Vanaf huis van vrienden/bekenden/familie
- Vanaf andere locatie

Gezelschap

10. Met hoeveel personen (uzelf meegerekend) heeft u deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) ondernomen?

Toelichting:

Als het aantal personen tijdens de activiteit wisselend is, vul dan het aantal in waarmee de langste tijd is doorgebracht.

- ____ <min. = 1, max. = 99>

<indien V10>1>

11. Hoe was dit gezelschap voor deze activiteit (<activiteit>) samengesteld (naast uzelf)?
(meerdere antwoorden mogelijk) <afhankelijk van antwoord V10>

- Met partner/echtgenoot/echtgenote
- Met kind(eren) van 0 t/m 5 jaar
- Met kind(eren) van 6 t/m 12 jaar
- Met kind(eren) van 13 t/m 17 jaar
- Met kind(eren) van 18 jaar en ouder
- Met mijn ouder(s)/verzorger(s)
- Met andere familieleden
- Met vrienden/kennissen
- Met club-, team- of verenigingsgenoten en/of tegenstanders
- Met collega's
- Anders

Vervoermiddel

12. Met welk vervoermiddel bent u naar deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) gegaan?

Toelichting:

Het gaat hierbij dus om uw vervoermiddel voor de heenreis. Als u meer dan één vervoermiddel heeft gebruikt, selecteer dan het vervoermiddel waarmee u de langste afstand heeft afgelegd. Het maakt niet uit of het vervoermiddel van u zelf is, gehuurd of geleend.

- Ik hoefde niet te reizen → vraag 14
- Auto
- Motor
- Scooter/bromfiets
- Fiets
- Trein → vraag 14
- Streek-/lijnbus → vraag 14
- Overig Openbaar Vervoer (tram, metro, etc.) → vraag 14
- Taxi → vraag 14
- Touringcar → vraag 14
- Te voet → vraag 14
- Watertaxi, waterbus, veerboot of ander vervoermiddel over water → vraag 14
- Anders → vraag 14

Reisafstand

<alleen indien V12 (vervoermiddel) = (2) Auto, (3) Motor, (4) Scooter/bromfiets, (5) Fiets>

13. Wat was de afstand die u per <antwoord vraag 12> heeft afgelegd om deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) te bereiken?

Toelichting:

Het gaat ons om de afstand tot de bestemming, d.w.z. de enkele reis.

Als u het niet exact weet, probeer dan een inschatting te maken.

Wilt u in hele kilometers antwoorden, dus graag afronden als dat nodig is.

Het gaat ons om de afstand vanaf het vertrekpunt tot de bestemming.

- Afstand: __ km   <max = 9999 km>
- Weet niet

Controlevragen reisafstand (V13)

<indien V12 (vervoermiddel) = (2) Auto, (3) Motor>

<indien V4 ≠ gecombineerd + V13 > 300 km>

<indien V4 = gecombineerd + V13 > 500 km>

13B. U heeft om deze activiteit (<activiteit>) te bereiken meer dan <limiet V13> kilometer afgelegd (enkele reis).

Als dit klopt mag u hieronder verder klikken. Klopt dit niet, dan kunt u hieronder terugklikken om het antwoord te corrigeren.

<indien V12 (vervoermiddel) = (4) Scooter/bromfiets, (5) Fiets>

<indien V13 > 100 km>

13C. U heeft om deze activiteit (<activiteit>) te bereiken meer dan 100 kilometer afgelegd met de <antwoord V12> (enkele reis).

Als dit klopt mag u hieronder verder klikken. Klopt dit niet, dan kunt u hieronder terugklikken om het antwoord te corrigeren.

Afstand activiteit

<alleen indien V2:

- Wandeling;
- Fietstocht;
- Wielrennen;
- Mountainbiken / gravelbiken;
- Toertocht met de auto;
- Toertocht met de motor;
- Joggen / hardlopen;
- Skeeleren / skaten / steppen en C3 = 'Ja, vrij toegankelijk';
- Schaatsen en C4 = 'In de natuur';
- Kanoën / roeien / kajakken;
- Varen / zeilen>

14. Wat was het aantal kilometers dat u heeft afgelegd tijdens het beoefenen van deze activiteit (<activiteit> op <dag, datum>)?

Toelichting:

Als u het niet exact weet, probeer dan een inschatting te maken.

Wilt u in hele kilometers antwoorden, dus graag afronden als dat nodig is.

- Afstand: ___ kilometer   max 9.999 km>
- Weet niet

Uitgaven

15. Hoeveel euro heeft deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>) in totaal gekost? Kunt u deze kosten per categorie invullen?

Toelichting:

Vaste kosten (bijv. voor een abonnement of lidmaatschap) hoeft u niet mee te rekenen.

Als u de kosten niet zelf heeft gemaakt of als u het niet exact weet, wilt u dan een inschatting geven.

Indien u in een bepaalde categorie geen kosten heeft gemaakt, noteer dan een 0.

Graag afronden op hele euro's.

- Uitgaven voor entree, toegang of deelname: _____
- Uitgaven in horeca: _____
- Uitgaven in winkels: _____
- Uitgaven aan parkeerkosten/stallingskosten: _____
  - o <toelichtingsveld:> Het gaat om de parkeer- of stallingskosten die u tijdens uw activiteit heeft gemaakt. Ook bijvoorbeeld als u naar het strand was en uw auto tijdens uw strandbezoek op een plek betaald parkeren stond.
- Uitgaven aan huur vervoersmiddel (fiets, scooter, auto) tijdens uw activiteit: _____
  - o <toelichtingsveld:> Het gaat om huur van een vervoersmiddel dat u tijdens de activiteit heeft gebruikt en ter plekke heeft gehuurd. Als u een auto of ander vervoersmiddel heeft gehuurd om naar de bestemming te komen, hoeft u die kosten niet mee te nemen.
- Uitgaven aan brandstof: ___ <indien V2=toertocht met de auto / motor of varen / zeilen>
- Overige uitgaven: _____

<indien V15 totale uitgaven >€0 en V10>1>

15B. Op hoeveel personen hebben de totale uitgaven (<V15 totaal in euro's>) betrekking voor deze activiteit (<activiteit> op <dag + datum>), uzelf meegerekend?

Toelichting:

Indien u sommige kosten voor meerdere personen heeft ingevuld en andere alleen voor uzelf, noteer dan svp het aantal personen dat het best past bij de totale uitgaven die u heeft genoteerd.

- ___ personen   <min. = 1, max. = 999>

Controlevragen uitgaven (V15)

<indien V15B > V10>

V15C. Het aantal personen waar de kosten betrekking op hebben (<V15B>) is groter dan het aantal personen van uw reisgezelschap (<V10>) Klopt dit?

Als dit klopt mag u hieronder verder klikken. Klopt dit niet, dan kunt u hieronder terugklikken om het antwoord te corrigeren.

<indien V15.5/V16B> <limiet V15.5 [[link](#)]>>

V15D. Het totale besteedde bedrag is meer dan <limiet V15.5> euro per persoon voor de activiteit (<activiteit>). Klopt dit?

Als dit klopt mag u hieronder verder klikken. Klopt dit niet, dan kunt u hieronder terugklikken om het antwoord te corrigeren.

<indien V15.1> <limiet V15.1 [[link](#)]>>

V15E. Het totale besteedde bedrag per persoon aan uitgaven voor entree, toegang of deelname is meer dan <limiet V15.1> euro voor deze activiteit (<activiteit>). Klopt dit?

Als dit klopt mag u hieronder verder klikken. Klopt dit niet, dan kunt u hieronder terugklikken om het antwoord te corrigeren.

D. Leefstijlvragen

We zijn bijna aan het eind gekomen van deze vragenlijst. Eerst willen we graag nog weten wat voor type recreant u bent. Wat vindt u bijvoorbeeld belangrijk als u erop uit trekt in uw vrije tijd? De volgende vragen gaan hier over.

Voor deze vijf vragen wordt u tijdelijk naar een andere omgeving geleid. In deze externe omgeving vindt geen koppeling plaats met uw gegevens en overige antwoorden uit deze enquête. Na beantwoording van deze vragen keert u terug naar de huidige omgeving en kunt u de vragenlijst afsluiten.

D1. Stel dat je een paar uur of een dag iets gaat doen in je vrije tijd, welke uitspraken passen dan het beste bij jou?

Je mag maximaal 5 stellingen kiezen.

<multiple, random, max. 5, in kolommen>

- Als het even kan, ga ik niet met grote groepen weg
- Het belangrijkste is, dat het gezellig is
- Als veel mensen ergens heen gaan, is het een teken dat het goed is
- Het is het leukst, als dingen ongepland gebeuren
- Een authentieke sfeer vind ik belangrijk
- Een luxe of exclusieve uitstraling vind ik belangrijk
- Drukke plekken vermijd ik liever, als het kan
- Ik ben eigenlijk overal wel voor te porren
- Ik blijf liever dicht bij huis, dan dat ik ver weg ga
- Ik kan heel erg genieten van kleine dingen

- Ik ontdek liever iets nieuws, dan dat ik de massa achterna loop
- Ik trek graag mijn eigen plan
- Ik ga graag met een groep op pad
- Het is belangrijk dat er voor iedereen wat te doen is
- Lekker buiten, in de natuur zijn vind ik fijn
- Ik houd van plekken waar veel gebeurt
- Ik vind goede voorzieningen en faciliteiten belangrijk
- Ik heb zo mijn vaste activiteiten

D2. En stel dat je een of meerdere nachten gaat verblijven ergens in Nederland, welke uitspraken passen dan bij jou?

Je mag maximaal 6 stellingen kiezen.

<multiple, random, max. 6>

- Privacy is belangrijk
- Gastvrij personeel is belangrijk
- Het is belangrijk dat er voor iedereen iets te doen is op de bestemming
- Luxe en comfort is belangrijk
- Ik kies voor stijl en exclusiviteit
- Ik vind het belangrijk dat het rustig is
- Ik ga graag naar bijzondere, gekke of verrassende locaties
- Ik vind het belangrijk dat de praktische voorzieningen goed zijn
- Ik ga graag terug naar plekken waar ik al eerder ben geweest
- Ik vermijd hotels of bungalowparken met een vaste formule en ketens
- Ik vind het belangrijk om op vakantie het 'echte' lokale leven te ervaren
- Overnachten in Nederland is voor mij niet aantrekkelijk
- Ik zoek gemoedelijke, knusse sfeer
- Laat me mijn gang gaan, dring me niets op
- Genieten van kunst en cultuur
- Ik vind het fijn als er op de locatie veel activiteiten georganiseerd worden
- Het belangrijkste is, dat het gezellig is
- Als het even kan, ga ik niet met grote groepen weg
- Ik ga graag met een groep op pad
- Ik slaap het liefst thuis
- Ik houd van kleinschalige accommodaties

Met de volgende vragen willen wij je graag wat beter leren kennen. Wil je bij elke vraag de kenmerken aangeven die het meest op jou van toepassing zijn?

D3. Welke van de onderstaande karakterkenmerken passen het beste bij je?

Maximaal 6 keuzes.

- Avontuurlijk
- Bedachtzaam
- Behulpzaam
- Creatief
- Doelgericht
- Eigenwijs
- Evenwichtig
- Geïnteresseerd in anderen

- Gemoedelijk
- Gewoon
- Gezellig
- Hartelijk
- Impulsief
- Intelligent
- Kalm
- Leidinggevend
- Ondernemend
- Serieus
- Spontaan
- Sterk karakter
- Vrolijk
- Zachtaardig
- Zakelijk
- Zelfverzekerd

D4. Hieronder staat een aantal waarden weergegeven die mensen belangrijk (kunnen) vinden in het leven. Welke van onderstaande waarden passen het beste bij je?

Maximaal 7 keuzes.

- Ambitie
- Anonimiteit
- Creativiteit
- Daadkracht
- Doe maar gewoon
- Erkenning van prestaties
- Flexibiliteit
- Gastvrijheid
- Geborgenheid
- Geluk
- Genieten van het leven
- Passie
- Privacy, rust
- Rationaliteit
- Sociale verbondenheid
- Succes in het leven
- Uitdaging
- Uniek zijn
- Vriendschap
- Vrijheid

D5. Wat vind je leuk om in je vrije tijd te doen? Het maakt niet uit of je dit soms of juist heel vaak doet. Het gaat er vooral om wat je leuk vindt om te doen.

Maximaal 7 keuzes.

- Actieve sportbeoefening
- Avontuurlijke vakantie
- Dierentuin bezoeken
- Een dagje er op uit

- Familiebezoekje afleggen
- Festivals bezoeken
- Gezellig avondje met vrienden
- Klassiek concert bezoeken
- Musea bezoeken
- Nieuws en actualiteiten volgen
- Popconcert bezoeken
- Rustig thuis zijn
- Stappen/ uitgaan/ cafés bezoeken
- Thuis klussen
- Tijd voor het gezin nemen
- Tuinieren
- Tv kijken
- Uitgebreid koken
- Vakliteratuur bijhouden
- Winkelen/shoppen

E. AFSLUITING

E1. Dit waren alle vragen. Heeft u tot slot nog opmerkingen over deze vragenlijst?

- _____
- Ik heb geen opmerkingen

Dank voor uw medewerking!

Klik nog éénmaal door. Uw antwoorden zijn nu definitief opgeslagen.

A.4 Clusters

A) Routegebonden activiteiten

- 1 Wandeling
- 2 Fietstocht
- 3 Wielrennen
- 4 Mountainbiken / gravelbiken
- 5 Toertochtjes met de auto
- 6 Toertochtjes met de motor
- 7 Joggen / hardlopen
- 8 Skeelers / skaten
- 9 Schaatsen
- 10 Paardrijden
- 11 Tocht met rondvaartboot / vaartocht

B) Waterrecreatie

- 12 Zwemmen (vrijzwemmen)
- 13 Kanoën / roeien / kajakken
- 14 Varen / zeilen
- 15 Surfen / suppen / duiken / overige vormen van waterrecreatie
- 16 Vissen

C) Ontspannen

- 17 Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte

D) Uitgaan

- 18 Uit eten (lunchen, dineren)
- 19 Bezoek bar / café / terras
- 20 Club / discotheek

E) Cultuur

- 21 Bioscoop / filmhuis
- 22 Museum / kunsthof / tentoonstelling / galerie
- 23 Bezoek historische bezienswaardigheid (kasteel, kerk, monument, molen, etc.)
- 24 Concert / muziekshow (alle muziekgenres)
- 25 Theater / voorstelling / musical

F) Bezoek attractie

- 26 Attractiepark / pretpark
- 27 Dierentuin / vogelpark / zeeaquarium
- 28 Bezoek (botanische) tuin
- 29 Sportief uitje (skihal, klimhal/-park, bowlen, kegelen, lasergamen, paintball, padelen, squashen, trampolinedierentuin, boerengolf, golf)
- 30 Spel uitje (indoor speelhal, speeltuin, escaperoom, casino)
- 31 Bezoek boerderij / kinderboerderij / kaasmakerij / brouwerij / wijnproeverij

G) Winkelen voor plezier

- 32 Winkelen voor plezier

H) Bezoek evenementen

- 33 Festival / evenement / kermis
- 34 Markt
- 35 Beurs / fair
- 36 Toeschouwer bij een sportwedstrijd

I) Wellness

- 37 Bezoek wellnesscentrum / sauna / thermen

* Tot 20 april 2023 was 'Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte' opgesplitst in de drie activiteiten: 'Ontspannen in de natuur', 'Ontspannen bij water' en 'Ontspannen in de stad'.

Contactgegevens

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl